PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S. 12 pagini – 1 leu

O postură neobișnuită, dar și un talent ieșit din comun. (Citiți în pag. V-a: „Natașa stă în cap")

DIN SUMAR:

● Acum ordinatoarele calculează ca oamenii. ● Sînt utile testele? ● Curele de slăbire pot deveni cure de îngrășare! ● Secretul insulei Oak ● Un om = o fizionomie ● Pagina de umor

20
ANUL XXVI
(1365)
14 MAI 1971

„După operația estetică făcută în 1947 la Buenos-Aires, imediat ce a sosit în Argentina, Borman este de nerecunoscut. Pe alocuri are fața desfigurată. Mica cicatrice care se vede în fotografiile lui din timpul războiului este acum mascată de zbîrciturile pielii de pe frunte...“

Aceste rînduri sînt reproduse dintr-o senzațională corespondență semnată de Anthony Terry și publicată, la vremea ei, de multe ziare.

Poate fi schimbată deci o față de om în așa fel, încît să nu-l mai recunoască nici cei din preajma lui ? Se poate dezbăra un om de fizionomia dăruită de natură ? Poate avea omul mai multe fețe ?

Documentar

Un om = o fizionomie

Întîmplarea de mai jos s-a petrecut la un centru de exploatare forestieră din inima Siberiei. Pe la mijlocul lunii mai, cînd zăpada se topise și pămîntul se zvîntase, niște vînători au descoperit într-o pădure oseminte omenești. Expertul medico-legal care a cercetat resturile de oase a constatat pe craniu urme de leziuni pricinuite de o armă de foc. N-au putut însă stabili sexul și vîrsta victimei și nici data morții. În cele din urmă la miliția judiciară s-a ajuns la concluzia că scheletul ar fi al unui muncitor de la exploatarea forestieră amintită — pe care îl vom numi Petrov — de unde dispăruse fără urmă de circa un an.

Pînă la treizeci de ani — cît avusese cînd dispăruse — Petrov colindase mult prin țară ; nu se putea de fel obișnui să lucreze mai mult timp în același loc. La centrul forestier stătuse numai cîteva luni și nimeni nu putea spune încotro o apucase. Deși nu vorbise cu nimeni despre plecare, după două săptămîni de căutări zadarnice toți cunoscuții fuseseră convinși că-l apucase din nou dorul de ducă.

În afară de oseminte, vînătorii au mai găsit un stilou, un portțigaret și o pipă. Cunoștințele lui Petrov afirmau că erau lucruri de-ale lui. În această situație procuratura a dispus să se procedeze la expertiza medico-legală a osemintelor. Institutul de medicină legală a fost solicitat să răspundă la cîteva întrebări între care : ce armă pricinuise leziunile de pe craniu ? Dacă fusese o armă de foc, de ce calibru era ? În plus, medicii trebuiau să determine după craniu sexul și vîrsta victimei și să afle în cele din urmă dacă craniul găsit era al lui Petrov sau al altcuiva.

Așadar, la institutul amintit au fost expediate resturile de oase găsite și o fotografie a lui Petrov.

Ce poate arăta un craniu ?

Foarte multe lucruri : sexul, vîrsta și chiar talia victimei. Craniul bărbaților este mai mare decît al femeilor, bolta are o formă rotunjită și din pricina musculaturii mai dezvoltate sînt mai reliefate și proeminențele din locurile unde se fixează mușchii. În sfîrșit, la bărbați este mai puternic dezvoltat și așa-numitul unghi fronto-nazal. Orbitele sînt la bărbați mai pătrate, iar la femei rotunjite ; maxilarul superior este la femei, ieșit înainte, în timp ce la bărbați este mai masiv maxilarul inferior.

Dar aceste noțiuni : „mai pronunțat“, „mai reliefat“, „mai rotunjit“ sînt subiective, relative. Iar medicii legiști caută să deosebească un craniu bărbătesc de unul femeiesc nu numai din ochi, ci utilizînd în primul rînd indici cifrici, absolut obiectivi. Pentru a-i descoperi, V. I. Paşkova de la Institutul de medicină legală din Moscova a făcut măsurători pe mai bine de 700 de cranii. Aceste măsurători au durat cîțiva ani. Săptămînă de săptămînă, zi de zi cercetătoarea a analizat mereu aceiași indici. Sute, mii de cifre ! Dar munca n-a fost în zadar. V. I. Paşkova a obținut un material extrem de prețios care a dovedit că caracteristicile craniene care pot fi măsurate se împart în trei grupe distincte.

Prima grupă cuprinde indiciile certe, în sensul că există exclusiv la bărbați sau exclusiv la femei. A doua pe cele probabile : unele mai des întîlnite la bărbați, dar uneori și la femei, iar altele invers. În sfîrșit, grupa a treia cuprinde indiciile incerte, în egală măsură prezente la bărbați și femei. Așa se face că, în momentul de față, plecînd de la indicii anatomo-morfologici sau rezultați din măsurători, experții pot determina sexul, după craniu, în circa 93 la sută din cazuri.

La craniul trimis de centrul forestier din Siberia s-au descoperit cîțiva din acești indici. Unghiul fronto-nazal puternic exprimat, fruntea avîntată spre spate, bolta rotunjită, orbitele dreptunghiulare și mai ales dimensiunile craniului pledau pentru o apartenență masculină.

După totalitatea indiciilor, experții au dedus vîrsta, iar apoi și cauza morții. Natura, dimensiunile și forma găurilor prin care intrase și ieșise glontele, rețeaua de fisuri din jurul lor, le-au sugerat tipul armei, iar analiza spectrală a depunerilor de pe oasele din jurul orificiilor făcute de glonte i-au ajutat să afle și „autograful“ glontelui. Mai trebuia aflat un singur lucru, anume dacă victima fusese Petrov sau altcineva. De această problemă s-a preocupat alt grup de cercetători.

Lipsa de dovezi este și ea o dovadă !

În 1932, la Institutul de anatomie din Göttingen lucra doctorul Stadtmüller. Într-o zi, poliția orașului i-a adresat o rugăminte neobișnuită. Cu cîteva zile în urmă dispăruse un oarecare domn A. La puțin timp după dispariție, în împrejurimile Göttingen-ului au fost găsite rămășițele pămîntești ale unui necunoscut. Rubedeniile l-au recunoscut în ele pe cel dispărut și jelindu-i moartea au cerut să li se plătească suma pentru care fusese asigurat. Dar criminalul, experimentat, le tăiase cu grijă alunițele și negii, știind că aceste indicii aparent mărunte l-ar putea eventual trăda.

Dar și lipsa de dovezi este uneori o dovadă. Și, în plus, nici experții n-au stat cu mîinile în sîn. Între timp ei izbutiseră să afle sexul și vîrsta victimelor : datele culese coincideau cu vîrsta și talia doamnei Rexton și a slujnicei ei. Tălpile victimelor corespundeau cu încălțămintea celor două femei. Amprentele luate de pe unele obiecte din casa doctorului — pe care toată lumea îl bănuia — coincideau cu ale slujnicei.

Spre a obține dovezi și mai convingătoare trebuiau comparate cele două cranii, găsite întregi și nevătămate, cu fotografiile victimelor din timpul vieții. Din această comparație a rezultat că unul din cranii putea fi al soției doctorului.

Între timp, la Göttingen s-a aflat că domnul A. era viu și nevătămat ! A fost, bineînțeles, imediat arestat. La interogatoriu, mistificatorul a recunoscut că omorîse pentru ca rudele să obțină prima de asigurare. Domnul A. a fost condamnat la moarte. Zguduit de întorsătura pe care o luaseră lucrurile, doctorul Stadtmüller a hotărît să verifice metoda. După moartea domnului A., a obținut permisiunea de a-i folosi craniul pentru studiu. Comparațiile pe care le-a făcut l-au convins pe dr. Stadtmüller de posibilitățile pe care le oferea noua metodă. Dar în vîlva stîrnită de senzaționalul caz al doctorului Rexton, comunicarea făcută de Stadtmüller n-a mai reținut atenția opiniei publice. Acum însă se poate afirma cu toată certitudinea că, o dată cu aceste două expertize, criminalistica medico-legală dobîndise o metodă nouă, extrem de promițătoare : suprapunerea fotografiilor.

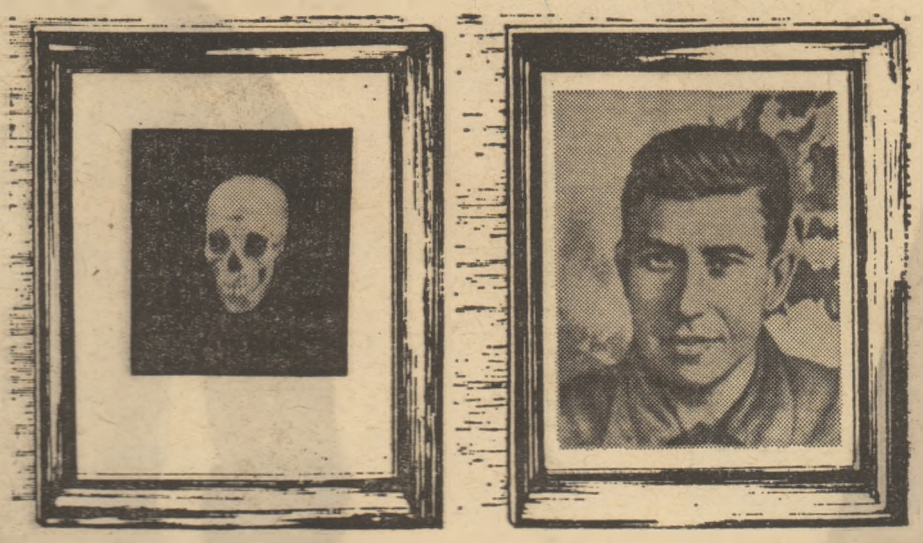

Metoda suprapunerii fotografiilor a permis reconstituirea portretului victimei după craniu

n-aveau totuși dovada palpabilă că defunctul fusese într-adevăr domnul A.

Doctorul Stadtmüller era un om de bună credință. A căutat tot felul de dovezi care să ateste ce i se cerea, dar se părea că nu va izbuti. În cele din urmă l-a străfulgerat un gînd. A cerut familiei o fotografie a domnului A., apoi a fotografiat craniul victimei și a comparat silueta craniului cu fotografia celui dispărut. Spre marea lui surprindere, a constatat că ele nu corespundeau. De unde a conchis că fotografia și craniul nu erau ale aceluiași om, dar a mărturisit că nu poate dovedi lucrul, întrucît pînă la el nimeni nu mai făcuse asemenea studii. Familia s-a arătat și mai neconsolată, iar doctorul Stadtmüller s-a înapoiat la treburile sale cotidiene.

Și acum să ne transportăm cu gîndul dincolo de Canalul Mînecii, în orașul britanic Lancaster, și să facem cunoștință cu un alt medic, pe nume Rexton, un om de o rară cruzime. Vecinii săi erau deseori martori la adevărate răbufniri de sălbătăcie împotriva propriei familii. Dar, cum casa englezului este castelul lui, nimeni nu îndrăznea să intervină. Porțile castelului au fost de aceea forțate abia la două săptămîni după ce stăpînul anunțase la un moment dat dispariția soției și a tinerei sale slujnice. După alte două săptămîni, poliția din Lancaster a izbutit să găsească la 106 mile de oraș cadavrele presupuse a fi ale celor două femei. După atîta vreme era imposibil să se afirme cu certitudine că victimele erau într-adevăr cele două femei dispărute : apa, soarele și microorganismele le făcuseră de nerecunoscut. Iar cri-

Corespondentele invizibile ale vizibilului

În 1941, prof. I. M. Kubițki a făcut, pentru prima oară în Uniunea Sovietică, o expertiză cu ajutorul metodei de suprapunere a fotografiilor. Cu acest prilej el a pus la punct și o metodă proprie. Știa, din literatura de specialitate, că anumite puncte și contururi ale feței sînt „legate“ de puncte foarte precise de pe craniu. Unghiurile interioare ale ochilor, de pildă, se sprijină pe mijlocul sanțului lacrimal, iar cele exterioare pe protuberanța orbitală. Dacă am putea privi prin țesuturile moi, netransparente ale feței, am vedea că rădăcina nasului se află întotdeauna deasupra unui anumit punct al oaselor nazale, iar linia gurii cam pe la mijlocul dinților de pe maxilarul superior. La unii indivizi grosimea sprîncenelor poate ajunge pînă la un centimetru, la alții ele par o linie foarte subțire. Dar independent de grosimea sprîncenelor, linia lor mijlocie se sprijină parcă pe linia superioară a orbitelor.

Prof. Kubițki a elaborat un sistem amănunțit al acestor puncte de reper pe care și-a întemeiat concluziile. Evita, însă, să dea sentințe categorice, întrucît nu cunoștea modul în care se modifică punctele și contururile la rotirea și diversele poziții ale capului. Nici predecesorii lui nu știau aceste lucruri.

De atunci au trecut cîteva decenii. Între timp, medicii legiști au stabilit definitiv și cu precizie atît punctele de reper necesare, cît și o seamă de elemente noi. În speță, un tînăr medic legist, S. Burov, a utilizat pentru perfecționarea metodei o instalație Roentgen. În doi-trei ani el a adunat cîteva sute de radiografii ale capului, din față și din profil. În felul acesta a putut stabili anumite legi de proiecție între țesuturile moi ale capului și oasele craniului. Aceste date au fost prelucrate prin prisma teoriei probabilităților și au dus la următoarea concluzie : „Probabilitatea de a găsi cranii cu absolut toate indiciile asemănătoare este atît de mică încît nu trebuie practic luată în considerare, socotind că ele nu există“.

Dar încă n-am răspuns la întrebarea : cîte fețe poate avea un om ? Și dacă omul poate scăpa de propria-i față ?

Metoda, perfecționată de continuatorii lui Burov, permite azi să se afirme că un craniu poate corespunde numai cu contururile unei singure fizionomii. Oasele craniene alcătuiesc o bază fermă pentru țesuturile moi ale feței, cu mobilitate limitată. De aceea punctele și contururile anatomo-topografice nu se schimbă niciodată.

Cercetări minuțioase au arătat într-adevăr că fața omului nu se schimbă prea mult cu vîrsta. Singura excepție o constituie prima copilărie. Pînă la patru ani oasele craniului se dezvoltă rapid și la fel de repede crește și calota craniană. Dar după patru ani ritmul de creștere se încetinește, iar la 9—10 ani creșterea încetează.

O dată cu maturitatea sexuală, procesul de creștere reîncepe. Se modifică rotunjimea capului și raporturile dintre elementele feței și ale craniului : oasele cresc totuși, mai puțin decît pînă la patru ani ; mai mult se lungesc și se lățesc.

Dar după 18—20 ani procesul de creștere se oprește definitiv. Pielea devine treptat flască, se acoperă de riduri, însă și la 40 de ani, și la 60, dimensiunile capului — ale feței și craniului — principalele puncte de reper, rămîn la fel ca la 20 de ani.

Încît putem conchide că omul are o singură față, de care nu poate scăpa, oricît de mult ar dori, în anumite împrejurări, acest lucru.

M. Hromcenko

documentar documentar documentar

actualitatea actualitatea
actualitatea actualitatea
actualitatea actualitatea
actualitatea actualitatea actualitatea
actualitatea actualitatea actualitatea
actualitatea actualitatea actualitatea
actualitatea actualitatea actualitatea

a

TRANSPORTURI

„Belaz"- pînă unde?

Bunicul, care va împlini în toamnă 10 ani, se numește „Belaz-540" și poate suporta o încărcătură utilă de 27 tone. Proiectat, construit, montat și încercat la Jodino, un orășel de pe șoseaua Brest — Moscova, la circa o oră de Minsk, capitala Bielorusiei, acest camion basculant continuă să fie produs în serie. În scurta-i existență a cucerit trei medalii de aur, iar în propria-i țară este unicul camion care poartă semnul de calitate K. E urmat de „Belaz-548", de 40 tone, care a moștenit de la predecesorul său nu numai forma, roțile uriașe, viteza de 50 km/oră, destul de mare pentru vehicule atît de grele, o manevrabilitate remarcabilă, o comandă ușoară și cuplarea hidraulică, ci și 80 la sută din toate piesele.

Cu nepoții, de 75 și 120 tone, aflați acum în probe, începe o nouă ramură a familiei „Belaz". Cel mai mare, ca dimensiuni, se află în hala cea mai mică. Are 5 metri lățime, 5 metri înălțime (din care 2 m roțile), 15 metri lungime, viteza maximă de vreo 50 km/oră și posibilitatea de a întoarce într-un cerc de numai 12 m, caracteristică de care constructorii sînt foarte mîndri. Esențial este însă faptul că transportă 120 de tone. Cine nu realizează prea bine cît înseamnă 120 de tone, să-și închipuie 2 400 de saci cu cartofi.

De ce e nevoie de asemenea uriași ? N-au ei o utilizare limitată ? Nu reclamă construirea unor șosele speciale ? Răspundem întîi la ultima întrebare. Marile autobasculante nu cer șosele speciale, pentru bunul motiv că ele nu au ce căuta în orașe. Locul lor este în exploatările miniere la zi și pe șantierele marilor hidrocentrale. Avantajele sar în ochi. Orice elev de clasa 2-a primară poate calcula că productivitatea unui camion de 120 tone este de trei ori mai mare decît a unuia de 40 tone. În plus, camioanele trebuiau neapărat să se adapteze dimensiunilor crescînde ale excavatoarelor și transportoarelor. Iar în materie de șosele, de la exploatare pînă la gară sau la locul prelucrării nu sînt de obicei decît puțini kilometri.

Marea dificultate o ridica propulsia. Cînd șoferul modelului de 120 tone ambalează motorul, nu se mai poate înțelege decît în scris cu ajutorul lui. Zgomotul e identic cu cel de pe aeroport cînd un „TU-104" se pregătește de decolare. De altfel e și firesc să fie asa, întrucît sub capota lui Belaz se află o turbină cu gaz. Camioanele uriașe reclamă motoare de 900—2 000 CP. La o asemenea putere, motoarele obișnuite cu pistoane ar fi fost prea grele, prea voluminoase și prea puțin rezistente. De aceea s-a căutat soluția în aviație. Energia produsă de turbină e transmisă unor motoare electrice atîrnate de partea interioară a fiecărei roți. Acestea sînt singurele detalii tehnice date pînă acum la iveală de constructori.

Uzina din Jodino plănuiește ca, pînă în 1975, să continue livrarea autobasculantelor de 27 și 40 tone și să înceapă fabricarea în serie a celor doi uriași de 75 și 120 tone, fără să uite piesele de rezervă pentru toate. Către sfîrșitul deceniului „Belaz" crede că va ridica limita superioară a camioanelor la 180 de tone.

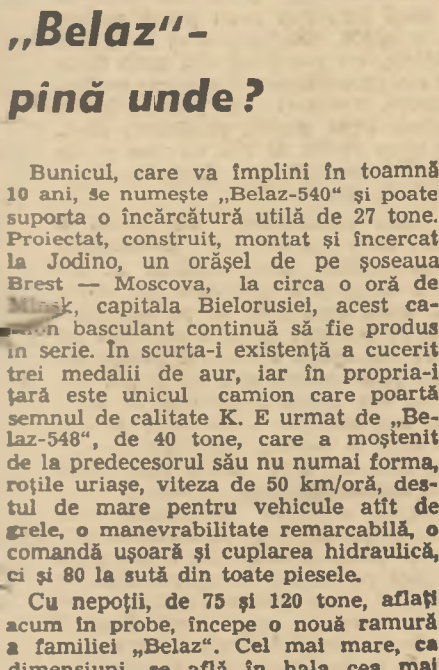

Roți mai înalte decît un stat de om

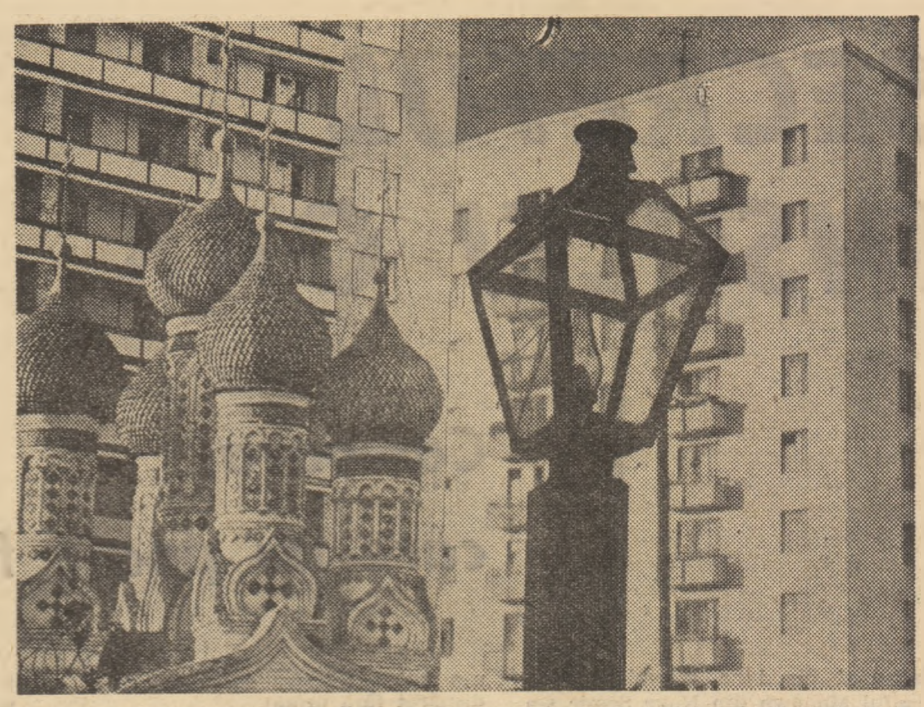

Orașul Gorki — trecutul și prezentul

Foto : **TASS**

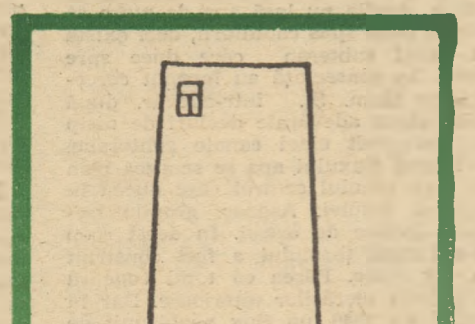

— Cel mai important e stilul personal!...
Desen de **V. Șkarban**

PROBLEME ȘI SOLUȚII

Electronica distribuie energie

Energetica este, după cît se pare, unica ramură economică a cărei producție trebuie consumată pe loc, din lipsa posibilităților de înmagazinare. Cu alte cuvinte, ea nu poate avea treapta intermediară dintre producție și consum numită magazie pentru produsul finit. De aceea comanda unui sistem energetic, care cuprinde zeci de centrale de diverse tipuri, este o misiune extrem de complicată și de mare răspundere și în plus reclamă soluții imediate.

Calculul rapid al distribuirii optime a sarcinilor între centrale termice și hidroelectrice, unite în sisteme, se realizează astăzi cu ajutorul tehnicii electronice moderne și al automaticii. Institutul de aparate și dispozitive automate din Kiev a elaborat, de pildă, o instalație specială pentru distribuirea sarcinilor active în cadrul sistemelor energetice. „Ekran-7", cum a fost numită instalația, a fost construită pe bază de semiconductoare. Datele de la care se pornește sînt furnizate de consumul de combustibil, parametrii rețelei electrice, graficul sarcinii totale a sistemului energetic, raporturile dintre sarcini în locurile de consum și altele.

Rezultatul calculelor este dat de mașină în cifre, sub formă de grafice sau pe niște imprimate speciale. „Ekran-7" poate asigura calculul regimului optim pentru un sistem energetic cu 16 centrale.

NAVIGAȚIE

La adăpostul... aisbergurilor

Se știe că aisbergurile sînt extrem de periculoase pentru navigație și navigatori. Cine rostește cuvîntul aisberg își amintește numaidecît și de tragicul naufragiu al „Titanic"-ului care s-a izbit, în ceață, de o banchiză plutitoare. Nu de mult, totuși, aisbergurile au fost de mare folos flotilei „Iuri Dolgoruki" care pescuia balene în apele reci ale emisferei sudice.

Luna martie vestește începutul asprei toamne antarctice. O furtună puternică împiedica nava-uzină să descarce pește prelucrat în refrigerator și să fie aprovizionată cu combustibil de petrolierul flotilei, de care nu se putea apropia din cauza valurilor înalte și puternice. Și întîrzierea amenința să se prelungească...

Într-o zi, însă, flotila a întîlnit în calea ei două aisberguri gigantice — de cîteva zeci de kilometri lungime și 300 metri înălțime. Mai întîi neplăcut surprinși, marinarii au băgat însă curînd de seamă că între cei doi giganți de gheață suprafața mării nu era vălurită decît de o hulă ușoară. Și căpitanii navelor „Iuri Dolgoruki", refrigeratorului „Naghinsk" și petrolierului „Jitomir" au hotărît să profite de neașteptata circumstanță favorabilă, de acest adevărat port plutitor.

Ocrotite de munții de gheață, navele au putut acosta, una după alta, nava-uzină. Operațiile de încărcare-descărcare au durat 48 de ore fără întrerupere.

În acest timp, navigatorii supravegheau cu atenția încordată cele mai mici mișcări ale vaselor, făcîndu-le să coincidă cu balansul aisbergurilor. În felul acesta, operațiile au fost duse la bun sfîrșit fără incidente, iar istoria navigației a înregistrat o performanță fără precedent.

AGRICULTURĂ

Pămîntul lucrat din aer

Uniunea Sovietică este una din țările a căror agricultură apelează în tot mai mare măsură la serviciile aviației. În 1970, de pildă, au fost astfel împrăștiate erbicide pe o suprafață de optzeci și trei de milioane de hectare. În ultima vreme, de altfel, aviația sovietică a preluat circa 40 la sută din totalul lucrărilor de protecție a plantelor împotriva diverselor boli și a dăunătorilor, 65 la sută din lucrările de distrugere a buruienilor prin erbicide și aproape toate lucrările de defoliere a bumbacului înainte de recoltarea mecanizată.

Lucrarea cîmpului din avion și elicopter este o garanție a calității muncii efectuate și costă incomparabil mai puțin decît de pe sol. Un avion de tip „An-2", de pildă, poate împrăștia într-o singură zi 35—40 tone de îngrășăminte minerale pe o suprafață de 200—250 hectare și, mulțumită vitezei mari cu care e realizată operația, aceasta poate fi dusă la bun sfîrșit în termene optime.

Un institut special se ocupă cu perfecționarea continuă a metodelor de lucrare a cîmpului din aer. Colaboratorii săi au elaborat, printre altele, o nouă metodă de îngrășare suplimentară, din aer, a grîului de toamnă cu substanțe azotoase lichide. Împrăștiate în perioada înspicării, aceste îngrășăminte asigură un spor de recoltă de 3—4 chintale la hectar, precum și creșterea conținutului de albumen din boabele de grîu.

Utilizarea aviației în agricultură se intensifică paralel cu sporirea producției de îngrășăminte minerale. În 1975 va fi lucrată din aer aproape jumătate din totalul suprafeței însămînțate în Uniunea Sovietică.

Oricum, o agricultură care e totdeauna la înălțime...

SECRETUL INSULEI OAK

reportaj reportaj
reportaj reportaj
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj

Comoara care nu poate fi găsită

Într-o zi din luna octombrie 1795, în golful Mahown din Noua Scoție s-a ivit un mic barcaz. Ce-i determinase pe oamenii de la bordul lui să se aventureze în zona aceea pustie din nordul Atlanticului? La drept vorbind, nimic. Jack Smith, Anthony Vogan și Daniel MacGinis ajunseseră acolo întîmplător. Și tot întîmplător s-au îndreptat și spre o insuliță fără nume, cu stejari groși. Pe celelalte insule, nu mai puțin de trei sute, presărate în tot golful, treșteau brazi obișnuiți, care nu atrăgeau luarea aminte. Încît amatorii de aventuri au hotărît să acosteze lîngă pădurea de stejari. Cînd barcazul s-a izbit cu prora de nisipul moale, Jack Smith a zărit un piron cu inel ruginit, înfipt în stîncă. Cei trei și-au spus că pironul era atît de mare încît ar fi putut fi legată de el o fregată. Dar dacă așa stăteau lucrurile, ce fel de insulă pustie mai era și aceea?

Cuprinși de nerăbdare, navigatorii noștri au început să cerceteze pădurea de stejari și, curînd, au ajuns într-o pajiște cu iarbă grasă. În mijlocul ei se înălța un superb stejar stufos, pe trunchiul căruia erau săpate niște semne, simboluri și figuri misterioase. Lîngă pom pămîntul era puțin lăsat, formînd o mare adîncitură circulară, așa cum se întîmplă de obicei cu o groapă proaspăt săpată și acoperită apoi cu pămînt. „E clar, și-au spus ei, aici trebuie să fie vreo comoară ascunsă de pirați", și au început să sape cu zel.

La vreo trei metri adîncime în solul tare, cazmalele s-au izbit de o platformă din bîrne de stejar. Sub bîrne se afla un strat de pămînt și mai tare. După ce au mai îndepărtat trei metri de pămînt s-a ivit o altă platformă. În cele din urmă, cînd au ajuns la al treilea grup de bîrne, aflat la o adîncime de nouă metri, căutătorii de comori și-au dat seama că nu puteau aduce la suprafață comoara numai cu puterile lor. Și apoi și iarna își anunța tot mai insistent prezența cu un vînt de gheață.

În cursul iernii Smith, Vogan și MacGinis au încercat să împrumute bani pentru achiziționarea unor mașini de forat. Dar toți cei cărora li se adresau rămîneau surzi la rugămințile lor. Insula avea o faimă proastă; se spunea că ar fi populată de fantome. Iar bătrînii de prin partea locului pretindeau că în tinerețea lor văzuseră de multe ori focuri în insulă.

Au trecut așa opt ani. Cei trei prieteni și-au întemeiat familii și s-au stabilit în insulă, pe care au botezat-o Oak (în traducere: stejar). Între timp izbutiseră să strîngă și banii de care aveau nevoie pentru continuarea lucrărilor.

Cu ajutorul unui troliu și al unor bene de lemn, au adîncit groapa pînă la 24 de metri. Mai jos era un strat de cărbune presărat pe un fel de rogojină din fibre de nucă de cocos. La 27 de metri adîncime au descoperit chit de corabie, tare ca o cărămidă. Sub el era un mare bolovan teșit, împînzit cu o scriere ciudată pe care nimeni n-o putea descifra (ulterior piatra a dispărut fără urmă).

Comoara e aproape, și-au spus căutătorii, și au continuat să sape cu tîrnăcoapele. Dar cînd au ajuns la 30 de metri adîncime au dat de un nou obstacol. Întrucît însă era sîmbătă și destul de tîrziu seara, cei trei prieteni au hotărît să amîne pe luni ultima parte a lucrării. Dar luni cînd s-au dus dis-de-dimineață la fața locului au constatat că groapa era plină ochi cu apă.

Fără să bănuiască cu ce construcție inginerească perfidă, unică în felul ei, aveau de-a face, căutătorii au încercat să scoată apa manual. Dar după cîteva săptămîni de muncă istovitoare și-au dat, în sfîrșit, seama de zădărnicia eforturilor lor. Drept care au început să sape altă groapă, lîngă cea dintîi. Curînd însă s-a umplut și ea cu apă, fără totuși ca nivelul apei din cealaltă groapă să fi scăzut cu un centimetru măcar.

Era un dezastru. Cei trei prieteni se ruinaseră. Smith și MacGinis au rămas în insulă și au început să se îndeletnicească cu agricultura.

A doua expediție

În 1849 a fost înființat un sindicat pentru recuperarea comorilor din insula Oak, căruia i s-a făcut o largă publicitate. Din foștii căutători ghinioniști mai era în viață numai Vogan. Înainte de a trece la costisitoare săpături, sindicatul a făcut unele explorări. În acest scop deasupra primei gropi a fost construită o platformă și cercetările au început de la fatala adîncime de 30 metri. S-au mai găsit două platforme de stejar, după care sapa de foraj a început deodată să dea un semnal de alarmă. A fost, bineînțeles, ridicată imediat la suprafață și examinată cu luare aminte. Pe alocuri, în bulgării de pămînt cu reflexe albăstrii, strălucea aur — verigi disparate dintr-un lanț subțire. Bănuielile au făcut loc certitudinii. Exploratorii erau acum siguri că în groapă se afla o comoară.

După cîteva zile, conducătorul lucrărilor de foraj i-a asigurat pe capii sindicatului că, judecînd după cele constatate, în fundul gropii se aflau două lăzi de stejar tixite cu metal, după toate probabilitățile aur.

În continuare, sindicatul a repetat exact greșelile primei expediții: a încercat zadarnic să pompeze afară apa; următoarea groapă a fost săpată paralel cu cea principală; s-a forat un tunel pînă la prima groapă și... apa mării a început să țîșnească imediat ca o puternică fîntînă arteziană.

Cu toate acestea, s-a făcut totuși o descoperire importantă: nivelul apei din gropi varia în funcție de flux și reflux. Argila nu lasă apa de mare să treacă, și-au spus căutătorii, deci există un canal subteran care duce spre ocean. În consecință au început cercetări pe țărm. Și, într-adevăr, după ce-au săpat adevărate dealuri de nisip au descoperit cinci canale subterane. În timpul fluxului apa se scurgea prin ele spre canalul central care ducea în mijlocul insulei. Așadar, gropile trebuiau izolate de ocean. În acest scop de-a lungul țărmului a fost construit un dig mare. Părea că totul concura la izbînda lucrărilor ulterioare. Dar în același an 1849, un flux neobișnuit de puternic a distrus digul pînă la temelii. Sindicatul a dat faliment. Insula își apăra cu înverșunare comorile.

A treia și ultima expediție

Mai bine de 40 de ani nimeni n-a mai încercat să intre în posesia comorii din insula Oak. În cele din urmă, un anume Frederic Blair a organizat un nou sindicat. Între timp toate gropile se deterioraseră mult și lucrările trebuiau luate de la capăt. Blair a început cu forarea a cinci puțuri, de-a curmezișul presupusului canal subteran. Apoi în puțuri s-a pus dinamită care a explodat. Și, oricît de ciudat ar părea, apa nu s-a mai ridicat în gropi.

La o adîncime de 46 metri, instalația de foraj s-a izbit de o piatră moale. Cîteva bucățele din această piatră au fost trimise pentru expertiză unei firme chimice din Anglia. Concluzia experților era categorică: mostrele primite erau beton obișnuit.

După stratul de beton și apoi după un altul de lemn urma o substanță ale cărei proprietăți n-au putut fi stabilite exact de nici unul din minerii care lucrau acolo. După toate probabilitățile, era un metal moale, care se întindea sau se strîngea și luneca de sub foreză. Cam așa trebuia să se comporte aurul. La jumătate de metru mai jos a urmat iar un strat de bîrne, după care s-a dat din nou de beton.

Frederic Blair exulta. Acum nimeni nu se mai putea îndoi că despărțitura de ciment la care ajunseseră era plină cu monezi și lingouri de aur. Acolo era comoara din insula Oak. Cele două lăzi de stejar cu ceva aur fuseseră îngropate la 30 de metri adîncime numai de ochii lumii și ca să-i inducă în eroare pe vînătorii de comori.

Părea că în scurt timp sindicatul avea să-și atingă țelul. Dar nici de astă dată lucrurile n-au putut ajunge pînă la capăt. Au început să cadă ploi torențiale, iar pămîntul din zona forajelor s-a preschimbat, din cauza multelor gropi, tuneluri și puțuri, într-o mlaștină. Pînă atunci sindicatul cheltuise circa 20.000 de lire sterline și, de fapt, dăduse faliment. Încît lucrările au trebuit sistate.

În vara următoare, de insulă a început să se intereseze americanul Gilbert Heddon. Noul căutător de comori a început o activitate pe picior mare. După ce a adus de pe continent un cablu electric, a făcut săpături pe o mare suprafață. Puternice pompe au aspirat pînă toamna apă din gropi, dar oceanul n-a putut fi înfrînt. În felul acesta s-a încheiat lamentabil și cea de a treia și ultima expediție.

Dar cine au fost aceia care și-au ascuns atît de ingenios comorile? Cine a proiectat canalele subterane, care apărau cu înverșunare tezaurul de privirile și lăcomia străinilor? Ce scria pe piatra pe care o descoperise prima expediție? Cum ajunseseră fibrele de nucă de cocos în aspra Nouă Scoție? Ce semnificație aveau platformele din bîrne de stejar, așezate la fiecare trei metri? Cum ar putea fi elucidată enigma construcției subterane din insula Oak?

Pirați, vikingi, colonișți?...

Cei mai mulți cercetători atribuie comoara din insula Oak piraților Henry Morgan sau Edward Teach, mai cunoscut în vremea lui sub porecla de „Barbă neagră". De altfel, E. Teach a rostit faimoasele fraze: „Bănișorii mei ar putea fi descoperiți numai de Satana. Cine o să trăiască mai mult decît Satana o să pună mîna pe tot". Dar versiunea că marea comoară ar fi aparținut unor pirați nu ni se pare totuși că stă în picioare. Săparea unui puț special, foarte bine proiectat, cu o adîncime de cincizeci de metri, presupune o muncă susținută făcută de cîteva zeci de oameni conduși de un inginer priceput. Dar îndeletnicirea de pirat se deosebește fundamental de cea de săpător, ca să nu mai vorbim de cea de inginer.

Atunci cine altcineva, în afară de pirați, și-a putut tăinui comorile în insula Oak?

„După părerea mea, insula este un imens tezaur care ascunde bogățiile aduse din America de Sud în timpul cuceririi de către spanioli a acestei părți a lumii, a arătat scriitorul englez Edward Roy Snow. Piraților sau flibustierii obișnuiți n-aveau nici deprinderea, nici răbdarea să îngroape comori într-un mod atît de complicat".

O altă ipoteză ar fi — vikingii. Se știe că după ce au jefuit cele mai bogate orașe de la Marea Mediterană, vikingii au răzbit cu faimoasele lor ambarcațiuni spre nordul Atlanticului. Astfel, cu 500 de ani înainte de Columb normanzii au ajuns în Noua Scoție, au trecut pe lîngă numeroasele-i insule și chiar au zăbovit acolo cîteva ierni. Totuși vechile saga, care evocă călătoria lui Leif Erickson și a altor normanzi, nu amintesc nici un cuvînt despre vreo grandioasă construcție inginerească sau despre niște bogății fabuloase transportate de ei în legendarul Vinland.

V. Andrușov

(Va urma)

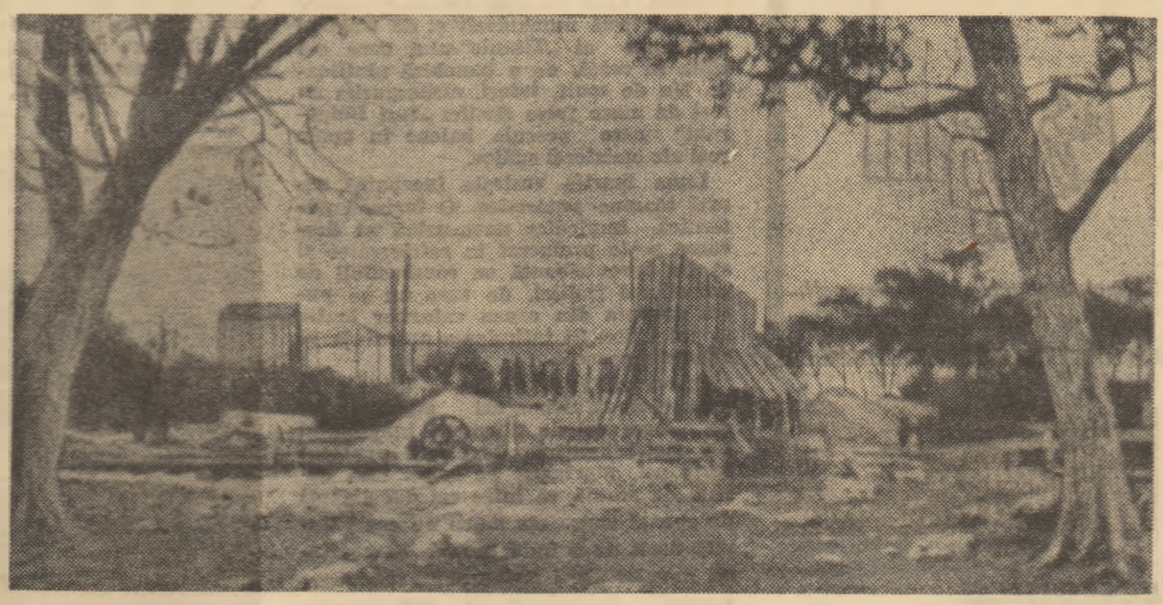

Priveliște din mult asaltata insulă Oak

INTERVIU

La început a fost bacalaureatul

Mergeam agale pe animata stradă Arbat din centrul Moscovei. Bineînțeles, trecătorii (și mai ales trecătoarele), întorceau mereu capul spre Vasili Lanovoi. Două fete au mers chiar mai departe : luîndu-și inima în dinți, l-au oprit și i-au cerut un autograf. După ce actorul a plătit acest mic tribut de

În rolul lui Vronski

popularitate, ne-am continuat discuția. Mai bine zis am început-o.

— Cînd aveam 13 ani, m-am prezentat la studioul de artă dramatică al Uzinei de automobile din Moscova, condus de regizorul Serghei Stein. Mă gîndesc și acum cu gratitudine la el, eu și toți cei care au făcut împreună cu mine primii pași în artă. Unii dintre ei au ajuns celebri pe scenă și pe ecran.

Studioul a fost cel care mi-a deschis porțile cinematografului. Lucrurile au stat așa : spectacolul nostru „Examenul de maturitate", pus în scenă de Stein, a obținut premiul I la un concurs al teatrelor de amatori. Eu jucam rolul principal. Și probabil că nu-l jucam prea prost, de vreme ce am fost invitat să interpretez același personaj și pe ecran. Totuși nu eram încă convins că asta e vocația mea și, după absolvirea școlii, m-am înscris la facultatea de ziaristică a Universității din Moscova. Dar după un an am înțeles că nu era drumul cel bun și am dat examen la școala de teatru „Șciukin" a teatrului „Vahtangov". De atunci viața mea e legată de această scenă.

Și, din nou, tot teatrul m-a catapultat spre cinema. Îl interpretam pe Pavel Korceaghin în spectacolul „Așa s-a călit oțelul". Tinerii regizori începători (pe atunci) Alov și Naumov m-au văzut și m-au angajat pentru rolul titular din filmul „Pavel Korceaghin". De atunci am intrat într-o serie de ecranizări : Grey în „Pînze purpurii" de Alexandr Ptușko, Oleg Tulin în „Sfidez furtuna" de Serghei Mikaelian, Alexei Maximov în „Colegii" de Alexei Saharov și în fine Anatoli Kuraghin în „Război și pace" și Vronski în „Anna Karenina".

— Care din aceste roluri v-a părut mai interesant ?

— Greu de spus. Mă simt ca un părinte care își recunoaște în fiecare copil propriile-i calități și defecte. Mi-e drag fiecare rol. Pavel Korceaghin a fost pentru mine personificarea curajului, a eroismului și m-a marcat pentru totdeauna. La Grey m-a atras romantismul.

— Dar dintre personajele contemporane ?

— Cred că cel mai mult m-a interesat Oleg Tulin din „Sfidez furtuna". Tulin e un ghem de contradicții, un om cu o psihologie foarte complexă. Pe de o parte, e un savant de talent, un spirit creator, pe de altă parte, un arivist. E capabil de sentimente mari — dragoste, prietenie — dar și de egoism, de trădare, ceea ce, finalmente, îl duce la pierzanie. Rolul acesta mi-a adus mult ca actor. A fost realmente foarte interesant.

— Ce puteți spune despre eroii tolstoieni pe care i-ați interpretat ?

— Multe lucruri și tocmai de aceea mi-e greu să rezum în cîteva cuvinte o muncă atît de grea, de îndelungată. În primul rînd țin să spun că încerc întotdeauna să-mi justific eroii. De exemplu, am încercat să arăt o tresărire de omenie într-o făptură atît de egocentrică, de egoistă ca Anatol Kuraghin. Vă amintiți de privirea pe care o aruncă prințului Andrei la infirmerie, o privire care cerea iertare ?

Cît despre Vronski, mi-a fost foarte drag și n-aș fi vrut să pară un ins mărginit. Vroiam ca publicul să simtă cît de mare e dragostea lui pentru Anna. Ceea ce e tragic la el, e faptul că nu se simte liber, nu poate trăi în afara societății, a moralei oficiale. Am încercat să-l reabilitez moral. E un lucru pe care l-am încercat, de altminteri, și în ultimul meu film, „Liubov Iarovaia". Locotenentul Iarovoi este considerat un erou negativ. Dar eu l-am privit ca pe un om fidel ideilor sale, un om care își vede clasa socială pierind și nu-și mai poate reveni.

— O ultimă întrebare. Jucați mult la televiziune. Prin ce vă atrage televiziunea ?

— Cred că este un mijloc de expresie nou. O artă de sinteză care permite ceea ce-i inaccesibil teatrului, iar cinematograful folosește prea puțin. O artă a prim planului — ochi, gesturi, mimică. Și asta ne forțează să progresăm.

Eleonora Tade

GÎNDURI
LA UN VERNISAJ

Prefer...

La Moscova s-a deschis o expoziție Van Gogh, cu peste o sută de tablouri și desene, primite din Olanda, patria artistului.

Într-o scrisoare adresată unui prieten, Vincent Van Gogh povestea cum un pictor care l-a întîlnit în împrejurimile orășelului francez Arles, unde artistul olandez se stabilise în ultimii ani ai scurtei sale vieți, l-a întrebat : **„Ce ai găsit de pictat în plictiseala asta !". Nu i-am răspuns nimic : eram așa de uluit că n-aveam nici putere să urlu... Altădată, în timp ce pictam, s-a apropiat un tip — un marinar. „Spune-mi — l-am întrebat — te miră că eu găsesc locurile astea la fel de frumoase ca marea ?". Cine se putea pricepe la mare mai bine ca el ? „Nu — mi-a răspuns marinarul — nu mă miră; eu le găsesc chiar mai frumoase decît oceanul, fiindcă sînt populate". Care din ei era mai artist, primul sau al doilea, pictorul sau soldatul ? Eu prefer ochiul soldatului...".**

Eu prefer... Aceste cuvinte pot explica multe lucruri din personalitatea, biografia și creația lui Van Gogh.

Evenimentele exterioare ale vieții lui ne pot da temei să ni-l imaginăm suferind, sărac, bolnav, neînțeles, nerecunoscut, singur. S-ar părea chiar că eșecurile l-au urmărit ca o fatalitate. Dar nu-i așa ! La baza vieții lui Van Gogh a stat opțiunea lui, acel **eu prefer.** Cînd avea 23 de ani, firma „Goopyl et Comp." în ale cărei saloane din Haga, Londra și Paris lucra ca vînzător de tablouri, l-a concediat. În realitate, însă, el a preferat să plece, părăsind nu numai firma, ci și tradiția de negustori de tablouri a familiei, împotriva căreia se revolta gustul și mai ales conștiința lui. **„Arta nu cunoaște dușman mai mare decît negustorii de tablouri. Aceștia lingușesc publicul, cultivînd în el cele mai joase, mai barbare înclinații și gusturi".**

Setea de comuniune cu oamenii, de participare la viața lor l-a chinuit mereu pe Van Gogh, l-a silit să fie ba profesor într-un pensionat englez particular, ba elev la școala de misionari de lîngă Bruxelles, ba predicator în centrul minier belgian Borinage. **„Trăiesc pe unde apuc. Ai să-mi spui : „Te-ai delăsat, ai decăzut, nu mai faci nimic". Dar așa să fie? Da, e adevărat că uneori îmi cîștig pîinea, iar alteori mi-o dau prietenii din milă ; e adevărat că trăiesc cum pot, cînd mai bine, cînd mai rău... E adevărat că situația mea bănească e jalnică, iar viitorul nu se arată mai luminos. „Care-i în definitiv țelul tău final ? — m-ai putea întreba. Acest țel se va limpezi cu timpul, se va contura încet, dar sigur : căci crochiul devine schiță și schița tablou numai pe măsură ce începi să lucrezi tot mai serios, aprofundînd și precizînd ideea inițială, tulbure la început".** Și Van Gogh **a preferat** pentru totdeauna pictura. Avea 27 de ani. Era în 1880. Pînă în ziua cînd în cîmpia înflorită a Auvers-ului avea să răsune tragica împușcătură, mai rămăsese un deceniu, în răstimpul căruia s-a născut pentru artă și a atins piscuri măreț pictorul Vincent Van Gogh. În zece ani Van Gogh a dat peste opt sute de tablouri și tot atîtea desene, ce nu sînt deloc mai prejos ca perfecțiune decît pictura lui. Istoria artei nu cunoaște mulți creatori care să fie muncit cu atîta pasiune, cu atîta obsesie. Democratismul înnăscut, dragostea de adevăr, de semenii lui — tot ce n-a apucat să arate pînă la capăt în viață, a rămas în tablourile lui și, împreună cu minunat de frumoasele-i culori, a ajuns la oameni.

Vincent Van Gogh n-a apucat clipa împlinirii visului său. Înțelegînd că boala de care suferă e incurabilă, la 27 iulie 1890 s-a rănit mortal în piept cu un foc de revolver. Avea 37 de ani.

Și de astă dată, chiar în fața morții, făcuse opțiunea, rostise : **Prefer...**

Inga Karetnikova

Fără cuvinte

MICROPORTRET

Natașa stă în cap

Un destin de invidiat. La 18 ani, absolventă a școlii de circ, Natalia Varlei este angajată în trupa Circului din Moscova ca echilibristă. Ceea ce poate face tînăra fată cu trupul ei, e de-a dreptul uimitor : stă în cap, în mîini, îl sucește și-l răsucește de parcă ar fi de gumă.

Un an mai tîrziu este invitată la „Mosfilm". Leonid Gaidai se pregătește să turneze „Prizoniera din Caucaz" și-i dă Natașei, pe care a descoperit-o la circ, rolul principal.

Comedia lui Gaidai ține afișul de patru ani. Iar frumusețea, prospețimea, farmecul Natașei continuă să cucerească publicul.

În 1967, fără a-și înceta activitatea la circ, Natașa turnează în „Strigoiul". Cinematograful o pasionează, dar își dă seama că nu cunoaște această meserie. Părăsește deci circul și, după un examen de admitere greu, intră la școala „Șciukin" de pe lîngă teatrul „Vahtangov".

Așa se face că la 20 de ani, avînd o diplomă, un stagiu de doi ani ca artis-

Natașa Varlei, realmente o „tînără speranță"

tă de circ și două roluri mari în film, Natașa redevine studentă.

De atunci a jucat în „Aurul", „Cele șapte logodnice ale caporalului Zbruev", „Cursa", „Douăsprezece scaune". Asta în film. Iar pe scenă — la teatrul „Vahtangov" — este interpreta principală a spectacolului „Cenușăreasa", deși încă n-a absolvit școala „Șciukin". Această a doua absolvire va avea loc chiar anul acesta, după care o așteaptă un alt rol cinematografic, cel principal, în coproducția sovieto-germană „Florile negre".

REFLECTOR

● **Noul film în care va juca Marlon Brando va evoca povestea unei familii de mafioți italieni din Statele Unite.**

● **„Pasărea albastră" a lui Maurice Maeterlinck în viziunea pictural-regizorală a actorului Vasili Livanov. Este un film de desene animate.**

● **O familie de elefanți este eroina noului film al lui Alexandr Zguridi, „Munte negru", coproducție sovieto-indiană. Scenariul are la bază o nuvelă de Ahmed Abbas.**

● **Cei patru magnifici ai cinematografiei engleze : Joseph Losey, Lindsey Anderson, Karel Reisz, Tony Richardson, împreună cu alți regizori s-au coalizat împotriva producătorilor, cărora le reproșează setea de bani și le tăgăduiesc interesul pentru arta autentică.**

● **„Rolul familiei mele în revoluția mondială" — cum se intitulează filmul regizorului iugoslav Bata Cengici — este povestea generației care și-a trăit tinerețea în ultimele luni ale războiului și în primii ani de pace. Protagoniști : Milena Dravici, Branko Petrici și D. Nicolici.**

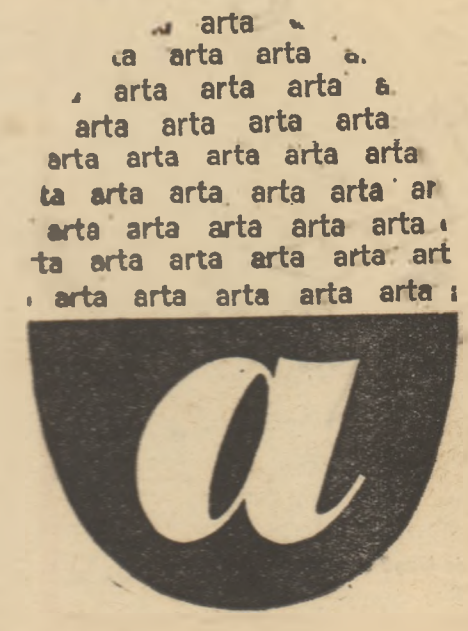

ELECTRONICĂ

Acum ordinatoarele calculează ca oamenii

Se știe că omul socotește conform sistemului numeric zecimal, utilizînd cifre care merg de la zero pînă la nouă. Instalațiile electronice „preferă" însă sistemul binar — în care toate numerele reprezintă combinații de două cifre : zero și unu. Într-adevăr, majoritatea elementelor radio care permit efectuarea calculelor, releuri, lămpi, tranzistoare, etc., nu se pot situa, la fel ca culasa unei puști, decît în două poziții : închis sau deschis. Desigur, cu aceleași elemente s-ar putea realiza și dispozitive capabile să calculeze într-un sistem mai

La pupitrul unei instalații speciale de măsurat — dirijată de calculatoare — care verifică dacă circuitele integrate au fost corect executate.

complex. Dar, într-un asemenea caz, piesele n-ar mai fi folosite în modul cel mai eficient, dimensiunile și greutatea ordinatorului ar crește mult, iar toți ceilalți indici ar fi puși în situația de a fi serios deteriorați.

Din punctul de vedere al simplicității și eficacității economice, mașina electronică trebuie deci concepută în așa fel, încît informația să poată fi introdusă și retrasă conform sistemului binar. Dar manipularea cifrelor binare este dificilă, dă naștere la multe erori și nu este rapidă, dat fiind că cifrele unui sistem trebuie transpuse mereu în celălalt pe hîrtie sau mintal.

Pentru a evita munca aceasta obositoare și neproductivă, electroniștii s-au văzut puși chiar în situația de a încadra elegantele lor blocuri binare cu elemente complementare (inutile din punctul de vedere al mașinii), ca un fel de interpreți care să traducă limbajul omului în cel al mașinii și invers. Pentru a înlătura aceste inconveniente, ei s-au gîndit că ar fi posibil să se realizeze un element electronic capabil să adopte nu numai două posibilități, ci zece. Crearea lui prezenta, însă, dificultăți mari : elementul se anunța extrem de voluminos, costisitor și puțin sigur. Totuși, pînă la urmă, greutățile au putut fi biruite.

Problema a fost rezolvată de un grup de tineri savanți și ingineri din Kiev care, după studii îndelungate, au izbutit să creeze elementele cu ajutorul cărora aparatele electronice să poată calcula nu numai „omenește", ci să și devină mai puțin voluminoase și costisitoare. Detaliile tehnice ale schemei inventatorilor din Kiev sînt actualmente brevetate, iar rezultatele obținute sînt considerate de specialiști ca cel puțin spectaculare. În primul rînd au fost înlăturat orice ancadrament și toate blocurile inutile care traduceau limbajul omului în cel al mașinii. Operatorul vorbește acum mașinii în limbaj zecimal, iar rezultatele îi sînt retransmise în același sistem. În al doilea rînd, blocul calculator a devenit mai puțin voluminos ; în loc de opt tranzistoare care manipulau cifrele, acum este suficient unul. Dar fapt și mai interesant, sporirea „puterii" cifrelor pe care aparatul le poate trata este acum extrem de ieftină : pentru fiecare șerie, cu alte cuvine pentru multiplicarea unei cifre cu 10, trebuie adăugat numai un tranzistor, în timp ce în cazul sistemului binar erau necesare opt. Legea care spune că orice complicare a unei scheme de calcul atrage după sine o sporire proporțională a numărului de elemente din care aceasta este compusă se vede, astfel, simțitor corijată.

Miniaturizarea unei instalații nu este dificilă însă numai din cauza necesității de a fabrica piese minuscule, ci și din nevoia protejării lor împotriva temperaturilor mari. În instrumentele greșit concepute, aceste elemente sînt arse, distruse. Acesta este și motivul pentru care inginerii se străduiesc să le reducă numărul. Or, schema electronică sovietică polistabilă permite suprimarea, în unele blocuri, a 80% din piese. În fine, un alt avantaj important : instrumentele realizate cu noile elemente au o mare siguranță în exploatare. Marea majoritate a penelor în blocurile electronice se explică nu prin defectarea unui tranzistor sau altui element, ci prin întreruperea unui contact. Încît, a reduce numărul sudurilor echivalează cu reducerea penelor. De aceea schemele polistabile sînt prevăzute cu mult mai puține fire de contact decît schemele tradiționale, ceea ce le confirmă o superioritate în plus.

În momentul de față la Kiev se fabrică după noua schemă douăzeci de tipuri de aparate de măsură și o mașină de calculat de mici dimensiuni de tipul aritmometru.

Invenția sovietică a fost brevetată în Austria, Belgia, Italia, Canada și în R.F.G. ; alte cereri de brevete mai sînt solicitate în încă opt țări.

ASTRONOMIE

Luna, corp „rațional" ?

Un grup de savanți sovietici a stabilit recent o lege uimitoare : dimensiunile tuturor marilor sateliți naturali ai planetelor din sistemul solar sînt multipli sau submultipli ai dimensiunilor Lunei. Patru din zece mari sateliți (Luna e a unsprezecea în această înșiruire) au un diametru egal cu jumătate din acela al Lunei, trei sînt aproape egali cu Luna și trei cu 1,5 diametre ale Lunei (respectiv cu trei raze).

Rezultatul a fost verificat prin metodele teoriei probabilităților. O combinație întîmplătoare a dimensiunilor amintite pare a fi exclusă.

Apoi au fost analizate dimensiunile tuturor sateliților planetelor din sistemul solar. Oricît de aproximative ar fi măsurătorile lor, dacă fenomenul observat este o lege el trebuia să se manifeste. Și într-adevăr, savanții amintiți au izbutit să construiască un tabel în ale cărui despărțituri sînt repartizați, destul de riguros, toți sateliții naturali din sistemul nostru solar. Formula dedusă descrie destul de exact dimensiunile lor.

În sfîrșit, ipoteza a mai fost supusă și la o verificare statistică care a dat, la rîndu-i, rezultate satisfăcătoare.

Noua ipoteză permite explicarea cîtorva din „misterele" Lunei.

Aceasta n-a devenit de multă vreme (evident, în accepție astronomică) satelit al Pămîntului, așa cum au arătat-o ultimele date ale cosmologiei. S-a calculat că ea s-a depărtat de Pămînt, din locul cel mai apropiat unde se afla, acum 1,5 miliarde ani. Or, Pămîntul are o vechime de circa 5 miliarde de ani.

În momentul de față nu există încă o teorie asupra originii Lunei care să explice în mod satisfăcător sistemul „Pămînt-Lună". Rămîne să se presupună — afirmă savanții care au elaborat noua teorie — că Luna s-a apropiat singură la distanța necesară de Pămînt și și-a frînat apoi înaintarea. E ceea ce fac astăzi sateliții artificiali ai Lunei atunci cînd se plasează pe o orbită selenocentrică.

Dar să mai stăruim puțin asupra acestei idei cutezătoare.

Dacă Luna e o operă a „rațiunii", i se pot adresa tot felul de cereri „rezonabile". Ea ar putea fi, de pildă, o sferă goală pe dinăuntru, cu pereți subțiri, adaptată pentru o existență de miliarde de ani. Învelișul exterior s-ar putea compune din două straturi esențiale: un strat exterior de protecție împotriva pierderilor de căldură și a impactului meteoriților. Sub care s-ar putea afla stratul principal cuirasa. Iar mai în adîncime ar putea să fie o zonă „vidă", de serviciu, în care s-ar putea găsi o mare parte a masei lunare : un stoc de carburant pentru motoare, aparate, mecanisme.

Misterioasele cratere ale Selenei

Și acum să ne amintim cum a vibrat Luna timp de cîteva ore, după un impact relativ slab. Ce altceva poate răsuna așa decît o sferă goală ? — întreabă creatorii noii ipoteze. Iar lanțurile de mici cratere care se întind pe sute de kilometri, de unde provin ele ? Nu sînt oare fisuri în cuirasa Lunei, iar găurile nu sînt cumva exploziile unor gaze provenite din sfera de servici ?

Și mai departe. Astăzi există două ipoteze despre originea craterelor. Una din ele le explică prin activitatea vulcanică, alta prin impacturile meteoritice. Aceasta din urmă are și cei mai mulți partizani.

Dar nu-i, oare, ciudat — îi citățm desigur din nou pe autorii ipotezei — ca meteoriții, mici sau gigantici, circulînd prin spațiul interstelar cu viteze diferite să acționeze numai în lărgime, creînd circuri de aceeași adîncime, dar cu un diametru deosebit ? Nu — răspund aceiași savanți — lucrul e cît se poate de firesc, dacă admitem că meteoriții s-au izbit de un obstacol de netrecut, respectiv cuirasa, care a transformat viteza și masa lor într-o gigantică forță explozivă.

FIZIOLOGIE

De ce mor atleții

Izvor de sănătate, în anumite cazuri sportul poate fi totuși o sabie cu două tăișuri.

S-a observat mai de mult că, în ciuda controalelor medicale, sportivi care păreau perfect sănătoși au murit subit. Un congres de medicină sportivă întrunit la Oxford s-a ocupat în mod special cu aceste morți subite. Concluzia ? De vină sînt eforturile disproporționate cu posibilitățile atleților. Mai ales sistemul circulator este extrem de sensibil la efortul fizic.

Au fost incriminate în special patru maladii cardiace ca fiind răspunzătoare de moartea subită a atleților : atero și arterioscleroza coronarelor, miocardita și tumoarea cardiacă. Eforturile fizice intense la care sînt supuși atleții precipită astfel evoluția unor maladii cardiovasculare. Ele trebuie, de asemenea, interzise — s-a afirmat — în timpul sau imediat după maladii ale aparatului respirator.

Cel mai primejdios sport pare a fi judo-ul. S-a constatat, de pildă, că mulți elevi și studenți japonezi și-au găsit moartea din cauza unor contuzii ale creierului pricinuite de practicarea judo-ului, e adevărat transgresînd regulile acestuia.

Bineînțeles, cele de mai sus nu înseamnă de fel că sportul în general ar fi primejdios ; dar ca orice terapeutică activă el reclamă, mai mult decît se crede de obicei, un control medical.

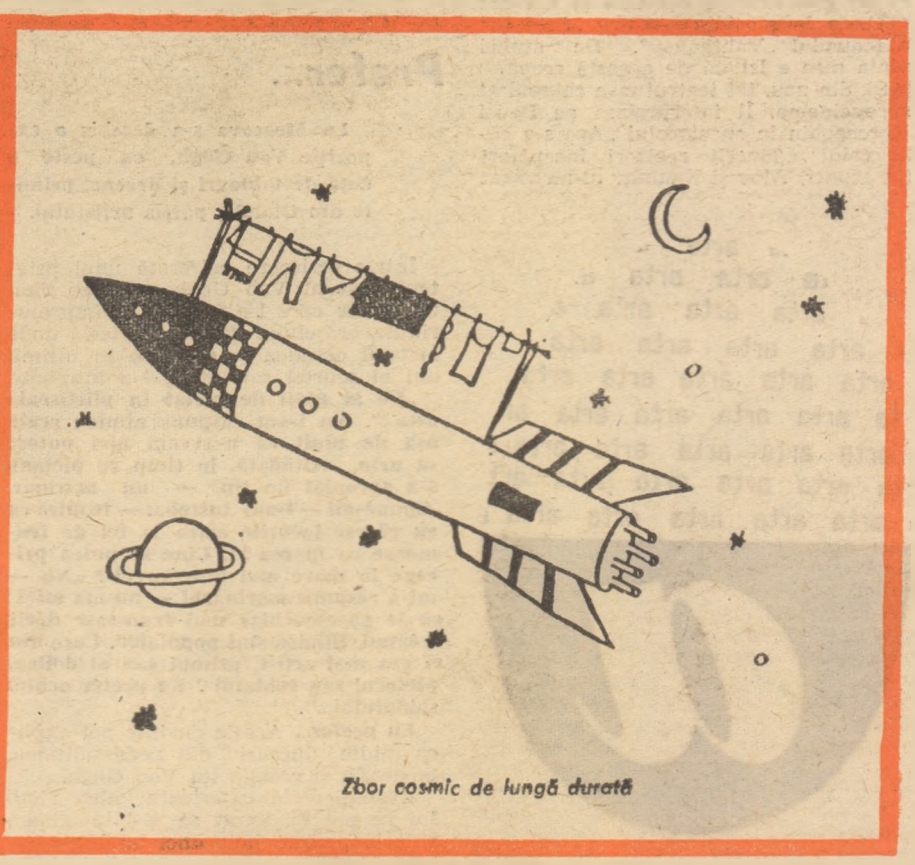

Zbor cosmic de lungă durată

tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
ica tehnica tehnica tel
tehnica tehnica tehnica
ica tehnica tehnica tehni
tehnica tehnica tehnica t
ca tehnica tehnica tehnic
tehnica tehnica tehnica te

BIOMECANICĂ

Nu o piele subțire, ci una elastică...

Ideea de ă aplica metodele fizicii la studiul corpului omenesc a apărut pentru prima oară în secolul XVII. *Iatromecanicienii*, în fruntea cărora se aflau Descartes şi Borelli, considerau că toate procesele vitale se rezumă la mecanisme fizice : pîrghii, pompe, resorturi, filtre etc. La rîndul lor, *iatrochimiştii* găseau explicaţii în acţiuni chimice. Dar nici unii, nici alţii nu şi-au putut întemeia teoriile pe experienţe. Cu timpul, deşi iatromecanicienii mai exercitau o oarecare influenţă, iatrochimiştii păreau să cîştige întîietatea prin urmaşii lor moderni — biochimiştii.

Recent însă, atenţia unor specialişti s-a îndreptat din nou asupra laturilor mecanice ale funcţiilor organismului uman. În afară de ritmul cardiac şi presiunea sanguină — ale căror contingenţe cu fizica sînt izbitoare — aceşti specialişti caută să stabilească caracteristicile fizice ale ţesuturilor. În acelaşi timp ei încearcă să îmbunătăţească astfel unele diagnostice şi terapeutici.

În terminologia mecanicii pielea poate fi definită drept „un material viscoelastic, neomogen şi „neliniar". Ce se înţelege prin „elastic" şi prin „viscos", cele două caracteristici esenţiale ? Să ne închipuim un arc metalic care se lungeşte cu 10 cm dacă i se aplică o forţă de 1 kg. Alungirea va rămîne aceeaşi atîta timp cît forţa nu va fi modificată. Cu alte cuvinte, deformarea este independentă de timp, ceea ce însemnează că resortul este elastic. Dacă, adăugînd o forţă suplimentară de un kilogram, resortul se lungeşte cu încă 10 cm se spune că este „liniar". Dacă însă al doilea kilogram îl întinde cu numai 5 cm, de pildă, arcul este elastic dar neliniar.

Să ne închipuim acum o pompă de motocicletă plină cu apă. Aplicînd pistonului o forţă de 1 kg, el va refula apa cu o viteză constantă, de 1 cm/secundă să zicem. Aşadar, deplasarea pistonului depinde de forţă şi de timp. Acest sistem este considerat „viscos". Elasticitatea şi viscozitatea mai pot fi ilustrate şi prin imaginile următoare : 1) un arc de care atîrnă o greutate se lungeşte cu o bucată oarecare şi rămîne aşa ; 2) în schimb, dacă se atîrnă o greutate de o bucată de gumă de mestecat fixată în tavan, greutatea coboară în principiu la infinit.

Combinaţii deopotrivă elastice şi vîscoase sînt : un burete îmbibat cu apă, un bulgăre de pămînt sau pielea pomenită la început. Teste mecanice au arătat că pielea omului reacţionează în două feluri. Într-o primă fază se întinde destul de mult, chiar dacă este supusă unei sarcini mici, pe cînd în a doua fază întinderea devine proporţională cu sarcina. Ele au mai demonstrat şi ceea ce se constatase pînă atunci empiric, anume că elasticitatea pielii scade mult cu vîrsta. Caracteristicile mecanice ale învelişului nostru nu sînt identice pe tot trupul. Cercetătorii au putut întocmi chiar o hartă a axelor de maximă elasticitate.

Toate aceste studii au devenit posibile abia în ultimul timp, după apariţia stereoscanului, microscopul special care redă toate nuanţele de gri care fac ca ochiul să poată aprecia forma şi relieful unui obiect. Aşadar, contrar microscopului optic şi celui electronic, care reproduc numai imaginea suprafeţei obiectului privit, stereoscanul ne prezintă, mărit de mii de ori, obiectul aşa cum l-am privi cu ochiul liber. El a dat la iveală şi ce se petrece cu fibrele de colagen cînd pielea suferă o tracţiune.

Dar ce este colagenul ? În orice organism animal între celule există un fel de ciment, constituit îndeosebi din colagen. Astfel, derma (stratul profund al pielii), cartilajele şi tendoanele se compun aproape exclusiv din fibre de colagen şi elastină. Pe fotografiile obţinute cu stereoscanul s-a văzut că fiecare fibră de colagen este de fapt un mănunchi de fibrile şi că, la rîndul ei, fiecare fibrilă, avînd grosimea de 200—2 000 angströmi (1 Å = 0,000.000.1 mm), conţine numeroase filamente sau protofibrile. Or, tocmai fibrele de colagen sînt cele care determină elasticitatea pielii. La tineri, ele apar încreţite şi dispuse la întîmplare. Cînd suferă o tensiune se întind foarte uşor iar unele fascicule se orientează în direcţia tensiunii. La adulţi intervine o oarecare stratificare în aşezarea fibrelor, care încep să fie şi mai solidare între ele. La bătrîni fibrele ajung să formeze o reţea neîntreruptă în care unele mănunchiuri rămîn întinse chiar în stare de repaus. Într-o zi, cînd mecanismele acestei evoluţii vor fi lămurite pînă la capăt, vom ajunge poate să ne păstrăm şi la 80 de ani tenul de la 20. De altfel, primele aplicaţii ale biomecanicii pielii sînt tot de ordin estetic : chirurgii încep să ştie în ce sens să deplaseze bisturiul, pentru a lăsa o cicatrice cît mai mică, iar în chirurgia plastică pot fi prezise cu destulă certitudine rezultatele unor intervenţii foarte delicate.

La tinereţe, o încîlceală de fibre de colagen

PSIHOLOGIE

Sînt utile testele?

Aprecierile asupra testelor psihologice sînt încă controversate. După unele opinii, ele pot fi utilizate cu mult folos pentru caracterizarea aptitudinilor umane sau ca instrument de orientare profesională şi chiar la estimarea omului ca individ. Alte păreri, dimpotrivă, resping testele, socotindu-le o mistificare, o invenţie pseudoştiinţifică. Ce trebuie dar să credem despre ele ?

În multe ţări testele sînt frecvent utilizate pentru determinarea gradului de inteligenţă şi pregătire profesională. De obicei, cuprind 40—50 de întrebări, nici prea lungi, nici prea complicate. Persoanei supuse examenului i se cere să răspundă într-un timp limitat, să zicem 30 de minute, la un număr cît mai mare de întrebări. Pentru fiecare întrebare i se acordă un punct. După care punctele sînt transpuse, conform unui grafic special, în grade de inteligenţă şi pregătire profesională. Un om cu aptitudini medii însumează, de obicei, între 100 şi 130 de unităţi convenţionale.

Ce arată însă în realitate punctele ? Într-un recent articol, A. Luk sublinia că, în afară de aptitudini, pentru a răspunde corect la întrebările cuprinse în test e nevoie şi de o anume pregătire. Omul trebuie să ştie să citească, să scrie, să aibă noţiuni elementare de gramatică, geografie, să stăpînească cele patru operaţii aritmetice, ridicarea la putere şi extragerea rădăcinii. Analfabeţii nu pot răspunde la teste. Ceea ce nu înseamnă neapărat că facultăţile lor mintale sînt mai prejos decît ale celor care răspund bine. De aici concluzia că rezultatele testelor pot fi comparate numai în cadrul unor categorii de oameni crescuţi şi formaţi în condiţii asemănătoare. Numai atunci pot indica deosebirile dintre rezultatele testelor diversele trepte de aptitudini înnăscute.

Totuşi, ce arată, concret, rezultatele testelor ?

Pornind de la condiţiile în care se face testarea, ne dăm seama că ele atestă în primul rînd o anume rapiditate în gîndire sau perspicacitate. Pentru mai toate testele se acordă o jumătate de oră. E firesc deci ca cei cu un raţionament mai rapid să obţină şi rezultate mai bune decît cei „grei de cap". De unde s-ar părea că în cursul testării psihologice este pusă în evidenţă mai ales viteza de gîndire. Şi totuşi lucrurile nu stau chiar aşa.

Pentru o bună rezolvare a problemelor cuprinse în teste este nevoie ca persoana examinată să fie interesată în această chestiune sau, cum se mai spune, să existe o motivare a testării.

Dar, în afară de interes, mai este nevoie şi de perseverenţă. Indivizii dispuşi să acorde soluţionării testului un minut, două, după care îşi pierd răbdarea, nu pot dobîndi rezultate prea bune. Uneori perseverenţa compensează chiar lipsa vitezei de gîndire. De unde rezultă că testele reflectă nu numai aptitudini de gîndire normale, ci şi însuşiri particulare ca interesul şi perseverenţa.

Şi mai e ceva. Mulţi oameni sînt destul de perseverenţi, au un ritm de gîndire destul de rapid, dar nu-s suficient de organizaţi, înclină spre deducţii pripite, de obicei prind din zbor esenţa problemelor, iar soluţiile le vin pe negîndite. Nu-şi dau însă şi osteneala să verifice justeţea ideii. Cu alte cuvinte, rezultatele testelor sînt influenţate şi de autocontrol.

În sfîrşit, încă o particularitate individuală vădită pregnant în cursul testărilor. O sumă de experienţe făcute la Institutul de cibernetică din Moscova au pus în lumină un fenomen interesant, anume că la soluţionarea unor probleme viteza nu depinde de memorie, ci de perspicacitate. Căutînd soluţia, subiectul încearcă mai multe căi. Pe cele care nu-l conduc către ţel le abandonează. Deşi n-ar trebui să renunţe prea uşor la o cale sau alta, întrucît s-ar putea să-i scape astfel şi soluţia problemei. În această împrejurare factorul esenţial este capacitatea de a renunţa la vreme la o ipoteză dubioasă, calitate pe care am putea-o numi elasticitate intelectuală. Ea nu are nimic comun cu mobilitatea şi inerţia proceselor nervoase, pe care specialiştii le studiază, de obicei, prin metoda reflexelor condiţionate.

Prin urmare, coeficientul de inteligenţă şi pregătire profesională reflectă într-o anumită măsură aptitudinile formale, totalitatea însuşirilor individuale, dar şi nivelul de pregătire, care diferă de la un individ la altul. Un anumit rol joacă, firește, şi antrenamentul în materie de teste. Un individ care a fost supus de mai multe ori la teste psihologice este avantajat faţă de un novice.

Un cunoscut psiholog englez, eminentă autoritate în psihologia individului, mai arată că testarea se loveşte şi de o altă mare dificultate : în unele cazuri e greu de aflat care din mai multe răspunsuri probabile trebuie socotit cel mai bun. Evident, problemele relativ simple nu nasc asemenea îndoieli. Subiectului i se cere, să spunem, să aleagă un desen din şase, spunîndu-i-se de la început că problema comportă o singură soluţie. Psihologii numesc aceste probleme „închise". Iar „deschise" sînt acelea pentru care subiectul trebuie nu numai să afle, ci şi să argumenteze răspunsul. Aceste probleme sînt mai complicate şi pot avea mai multe răspunsuri.

Iată un exemplu :

Un pitic locuieşte la etajul 20. Dimineaţa coboară cu liftul pînă la parter. Seara, cînd se întoarce de la lucru, urcă cu liftul numai pînă la etajul 10, iar mai departe merge pe scară. De ce procedează aşa ?

Răspunsurile la această întrebare pot fi :

1) Vrea să mai scadă în greutate.
2) Îşi antrenează inima.
3) Vizitează un prieten care locuieşte la etajul 10.

Toate răspunsurile sînt corecte. Dar cel mai bun este acela că piticul ajunge numai pînă la butonul pentru etajul 10. Acest răspuns trebuie preferat altora pentru că utilizează la maximum condiţiile problemei.

Şi un alt exemplu, cu o problemă de tipul „găsiţi cuvîntul de prisos".

Lingură, furculiţă, cuţit, creion. Care cuvînt trebuie exclus ?

Evident creionul, dat fiind că toate celelalte definesc tacîmuri.

Cele de mai sus ne arată că în anumite împrejurări metoda testării este aproximativă. Într-adevăr, pentru verificarea candidaţilor la studenţie sau a solicitanţilor la un post de mare răspundere se cer metode mai sigure. Dar testele pot fi utile pentru cunoaşterea anumitor posibilităţi sau defecte personale.

În încheiere un mic test.

1. Completaţi numărul care lipseşte.

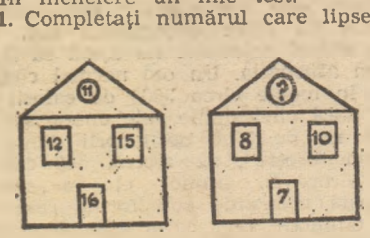

2. Alegeţi din săgeţile numerotate pe cea potrivită.

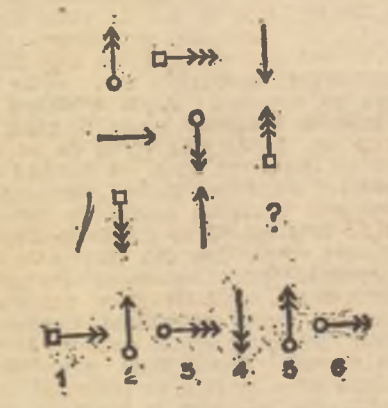

3. Potriviţi una din figurile numerotate în locul semnului de întrebare.

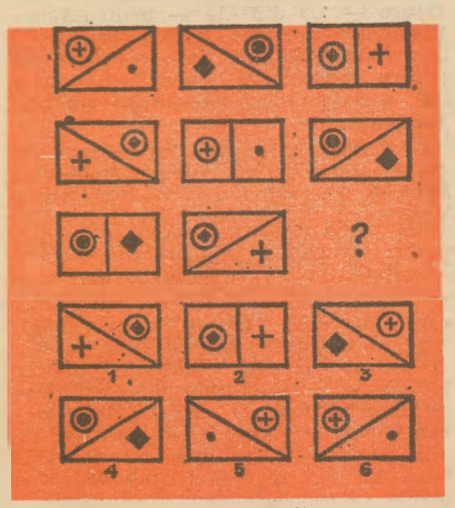

4. Aflaţi numărul care lipseşte

16 (27) 43
29 (?) 56

(Soluţia în pagina 11-a)

Aparatură röntgen mobilă pentru examinarea bolnavilor infecțioși fără a intra în contact cu ei

Foto : **APN**

FIZIOPATOLOGIA OBEZITĂȚII

Curele de slăbire pot deveni cure de îngrășare !

Nu rare sînt cazurile cînd inși supuși unei cure drastice de slăbire încetează repede să piardă din greutate după instaurarea regimului alimentar. Ce s-a întîmplat ? Cum se explică faptul că, în timp ce aporturile calorice zilnice sînt mult sub cele ale congenerilor lor cu greutate normală, „postitorii“ noștri nu mai pot da jos din greutate ? Cercetări fiziologice recente explică acest aparent paradox.

Se știe că bilanțul energetic al unui individ normal, trăind în condiții de mediu obișnuite, cu o alimentație spontană este întotdeauna echilibrat, cu alte cuvinte totalitatea energiei chimice conținute în alimentele consumate este „cheltuită“ sub diferite forme de către organismul său. Un mic calcul aritmetic ne ajută să ilustrăm afirmația. Un om normal consumă în medie circa 3000 de calorii pe zi ; dacă cheltuielile sale energetice nu sînt tot de 3000 de calorii zilnic și „economisește“, să zicem, 500 calorii în fiecare zi, atunci el va „stoca“ această economie sub forma rezervelor adipoase, ceea ce ar face să prindă aproximativ 60 de grame/zi (valoarea calorică a grăsimii este de 9 cal/g — N.R.) adică 2 kilograme/lună, 25/an și 750 kg în 30 de ani de viață adultă. Or, așa ceva nu se întîmplă, căci la un individ care consumă 3000 cal/zi cheltuielile energetice sînt egale cu ceea ce consumă. Acest **echilibru al bilanțului energetic** poate fi găsit la orice om, fie că este vorba de un tip normal, slab sau obez. În condiții de mediu obișnuite, puțin „stressante“, consumul energetic mediu de aproximativ 3000 calorii se divide în 2 părți aproape egale. Una din părți este reprezentată prin consumul energetic numit **bazal**, cealaltă prin consumul energetic numit **extrabazal**. Consumul bazal rămîne de obicei constant la un om normal, acesta fiind calculat în funcție de suprafața sa corporală (definită prin înălțimea și greutatea lui).

Cele 1500 calorii de consum bazal asigură cheltuielile de întreținere necesare — 1/5 din ele — pentru funcționarea permanentă a unor organe ca inima și plămînii, iar celelalte 4/5 pentru menținerea integrității celulare, a așa-numitei **respirații celulare fundamentale.**

Consumul extrabazal corespunde cu costul energetic al **comportamentului exterior,** acoperind deci reacțiile organismului la frig, cheltuielile legate de actul alimentării, de travaliul muscular și de diferitele emoții.

De multe ori se observă însă că atît consumul bazal cît și cel extrabazal, care alcătuiesc **costul caloric** total, scad considerabil, uneori pînă la 500 de calorii sau chiar mai puțin. Cauzele acestui consum scăzut se datoresc pe de o parte unor defecțiuni în mecanismele de termoreglare, iar pe de altă parte unei încetiniri a travaliului muscular și a reacțiilor emoționale capabile să provoace mari consumuri de energie.

În felul acesta, un regim alimentar prea drastic va diminua cu 2/3 consumul energetic extrabazal și cu cel puțin 20% pe cel bazal, ceea ce înseamnă o scădere la jumătate a consumului global energetic. În mod practic, aceste constatări demonstrează că pentru toate curele de slăbire care trec dincolo de limita minimă de adaptabilitate, situată în jurul a 1500 de calorii, după un anumit timp, viteza de slăbire tinde să scadă pînă la zero. De unde reiese că la un regim alimentar de aproximativ 1500 calorii/zi — ceea ce înseamnă o dietă destul de drastică — bilanțul energetic, la început negativ, se va reechilibra în cîteva săptămîni, greutatea rămînînd staționară. Dacă vom prescrie însă un regim sub limita numerică de adaptabilitate, de exemplu de 1400 calorii/zi, slăbirea va cunoaște două perioade : o perioadă inițială din ce în ce mai lentă, apoi o perioadă de slăbire lentă, dar constantă și permanentă.

Aceasta înseamnă că sub influența unui regim de 1400 de calorii, pierderea de greutate se va stabiliza în jurul a 10 g/zi (100 calorii deficit).

Fenomenele fiziologice care stau la baza proceselor de slăbire explică în multe cazuri ineficiența medicamentelor anorexigene (de tipul Preludin, Gracidine, Anapetol sau Suplin — N. R.) administrate pentru a scădea pofta de mîncare, la fel ca și a diureticelor și extractelor tiroidiene în tratamentul obezității, fără a mai stărui asupra riscului avitaminozelor și carenței de potasiu pe care-l implică utilizarea acestor medicamente.

Mai mult decît atît, curele de slăbire pot deveni în mod paradoxal cure de îngrășare. Căci, așa cum am văzut, o dată cu echilibrarea bilanțului energetic printr-un regim alimentar redus la jumătate față de cel normal (1500 cal. în loc de 3000), scăderea în greutate încetează să se mai producă. Bilanțul său va deveni acum pozitiv pentru orice aport caloric zilnic superior limitei de adaptabilitate pe care a atins-o.

Așa se explică faptul că la inși care slăbesc la început, să zicem 2 kilograme după un regim de 1500 de calorii, se observă după circa trei săptămîni mai întîi o stabilizare a greutății. Acest lucru îi descurajează și îi determină să se reîntoarcă la vechile lor „practici“ alimentare. Greutatea va înregistra acum o creștere rapidă de aproximativ 200 g/zi și va continua să crească timp de mai multe luni, stabilizîndu-se însă cu mult mai lent decît în perioada de slăbire.

Fenomenul apare cu atît mai îngrijorător cu cît adeseori asistăm la obezități secundare unei cure de slăbire făcute de inși care s-au crezut prea grași, deși în realitate greutatea lor nu depășise limitele normale.

Concluzia care se desprinde în fixarea unei conduite dietetice raționale pentru tratarea obezității este, neîndoielnic, aceasta : mai bine fără medicamente și fără diete alimentare drastice ; în locul lor să stabilim un regim restrictiv bazat pe un calcul științific al greutății ce trebuie pierdută.

Pentru a obține o recuperare mai rapidă a echilibrului energetic — și implicit o revenire la o alimentație normală — putem influența consumul energetic. Nu vom recomanda desigur nimănui exagerarea emoțiilor și expunerilor prelungite la frig, ca „metode“ de slăbire prin influențarea mecanismelor termoreglării. Se poate, în schimb, interveni cu succes înmulțind activitățile fizice, care vor spori și cheltuielile legate de travaliul muscular. Proprietățile psihofiziologice ale activității fizice intense, efectele binefăcătoare ale gimnasticii și sporturilor asupra staturii și tonicității musculare sînt tot atîtea argumente pentru a se prescrie obezilor ședințe zilnice de gimnastică. Toate acestea, însă, fără a le încuraja iluzia unor pierderi importante de greutate după numai o jumătate de oră de gimnastică sau de activitate sportivă.

Dr. M. Speranski

LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

Anomaliile de creștere la copil

Medicul este deseori consultat de părinți care-și arată neliniștea față de statura prea scundă sau prea înaltă a copilului lor. De ce|e mai multe ori la sfîrșitul procesului de creștere înălțimea definitivă va deveni normală și este suficient să-l liniștim pe pacient și familia lui, asigurîndu-i că înălțimea se va normaliza (fără a neglija totuși examenele periodice regulate).

Există însă un număr de cazuri care prezintă un oarecare grad de insuficiență hipofizară și la care administrarea hormonului de creștere antehipofizar (hormonul somatotrop) exercită o acțiune evident pozitivă. Acești pacienți sînt caracterizați îndeobște prin absența stimulilor hipoglicemici, care provoacă secreția hormonilor de creștere, și printr-o reținție azotată. La băieții de statură joasă putem încerca administrarea steroizilor anabolizanți (Madiol, Steranabol, Dianabol, Naposim — N. R.) dar trebuie să fim foarte precauți, deoarece o accelerare a maturației scheletice riscă să fie însoțită de o sudură prematură a epifizelor osoase. Copilul poate rămîne astfel mai mic de statură decît dacă n-ar fi fost tratat deloc. Eminentul pediatru sovietic A. L. Soloviov a preconizat în acest sens un tratament intermitent: 6 luni se vor administra hormoni anabolizanți, urmați de o pauză de alte 6 luni, cu controale clinice și radiologice minuțioase. În felul acesta se poate compara creșterea spontană (adică fără nici un fel de tratament) și creșterea obținută sub efectul anabolizanților.

La fetițele mai mari se poate încerca un tratament cu hormoni estrogeni. Administrați înainte de pubertate, aceștia accelerează pentru moment creșterea ; mai tîrziu însă aceasta va fi frînată. Dacă estrogenii sînt administrați după pubertate, statura definitivă va fi adeseori mai mică decît cea pe care o așteptam. În plus, tratamentul se poate însoți de tulburări caracteristice estrogenoterapiei ; grețuri, creștere excesivă în greutate, hemoragii intermenstruale etc.

Din cauza acțiunii lor feminizante estrogenii sînt contraindicați la băieții prea mari. La fel, anabolizanții a căror acțiune virilizantă este bine cunoscută nu trebuie dați la fetițe prea mici. Dar în viață rareori se întîmplă ca un băiat „să sufere“ de pe urma unei staturi prea înalte sau ca o fată să nu se simtă „în largul ei“ cu o statură ceva mai mică.

Dr. Z. A. Barski

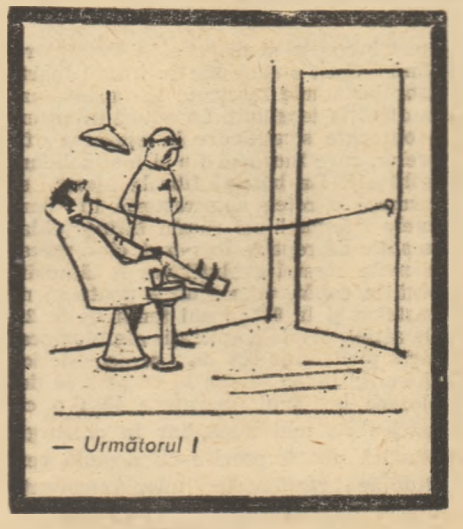

— Următorul !

esculap
esculap esculap
esculap esculap escula
lap esculap esculap es
esculap esculap esculap
culap esculap esculap escu
p esculap esculap esculap e
sculap esculap esculap escula
lap esculap esculap esculap e

Poșta medicului

B. P. — Birlad : Aveți dreptate, Shakespeare spunea și el : „Pînă acum n-a existat încă nici un filozof care să fi îndurat cu răbdare durerea de măsele“. Împotriva **nevralgiilor de trigemen:** Fenitoin sau Tegretol.

T. STANCIU — București : Vă mulțumim pentru aprecieri. Un scriitor german, Egon Friedel, spunea : „Orice scriitor este un fel de medic al sufletului și orice medic trebuie să fie un fel de poet, altfel nu poate pătrunde și citi în intimitatea unui alt organism“. Ne străduim să facem la fel și ne bucură cînd corespondenții noștri înțeleg sensul și scopul acestei rubrici. 2) Vă recomandăm produsul Mexaform 3 cpr./zi.

GH. ANTIMIA — Orașul Gh. Gheorghiu-Dej : Vă vom satisface dorința publicînd în curînd un articol pe tema „Insuficiența cardiace“.

GRIGORESCU EMIL — Băneșți, jud. Ilfov : 1 : Tuberculostaticul la care vă referiți se numește Rifampicină și se administrează sub control medical în serviciile de ftiziologie. 2) Fumatul este total contraindicat. 3) Evitați orice sport în aer liber, care implică un efort fizic.

ANDREI MARIA — Orăștie : Cauza **recto-sigmoiditei** nefiind cunoscută, nu există încă, din păcate, un tratament specific al bolii. Accentul se va pune pe regimul de trai și cel alimentar. Este necesară asigurarea unui climat nervos armonios, evitarea traumelor psihice și a stărilor de excitație. Sînt interzise fumatul și băuturile alcoolice. Se va asigura ția calorică și o alimentație completă : proteine, vitamine, săruri minerale, regimul fiind identic cu cel din enterocolita cronică.

Ca medicație, pentru **combaterea infecției intestinale :** Mexaform, Saprosan 1—2 drajeuri de 3 ori pe zi și Sulfametin la început 3 tablete, apoi 1 tabletă/zi, în 2 prize. Ca tratament **antiinflamator :** corticosteroizi (Prednison 40—80 mg sau Supercortisol 10—20 mg/zi). Vitaminoterapie intensivă : C 500 2 fiole zi și vit. P (Rutosid) 3—6 cpr/zi. **Sedative :** Napoton, Diazepam sau Tioridazin mitte 2—3 cpr./zi. Pentru **combaterea tulburărilor intestinale** și **restabilirea echilibrului biologic :** Coreine, 3—6 cpr/zi, la începutul celor trei mese ; hormoni anabolizanți (Naposim, Madiol sau Steranabol) și vitamina A. 5—6 drajeuri/zi (pentru acțiunea sa cicatrizantă). Tratamentul este de lungă durată și cere multă răbdare.

DOINA — Sibiu : În **oligomenoree** propunem ca schemă de tratament (sub control medical) Dietilstilbestrol 100 micrograme în zilele a 9-a, a 10-a și a 11-a ale ciclului și 200 micrograme în zilele a 12-a și a 13-a. În faza a II-a a ciclului, în zilele a 20-a—25-a se injectează progesteron 5 mg/zi. Pentru **combaterea tendinței de îngrășare :** Silutin 1 drajeu de 3 ori/zi cu 1/2 ore înainte de mese. Tratamentul hormonal urmat în mod corect va suprima și cefaleea de care suferiți.

RADU — Ploiești : 1) Metoda de care vorbiți este total repudiabilă ca orice „act contra naturii“, fiind la originea a numeroase tulburări sexuale psihogene pentru ambii parteneri (impotență psihică, ejaculări precoce, vaginite, frigiditate etc.). În rest nu vă putem recomanda nici un produs eficient. 2) Pentru a fi eficace tratamentul cu Metronidazol în **trihomonază** trebuie făcut cu minimum 14—15 mg kilocorp/zi, în cură de 5 zile pe cale bucală (la circa 60 kg = 4 comprimate/zi). Medicamentul nu se va administra pe stomacul gol. Concomitent cu tratamentul general se vor introduce comprimate vaginale de Metronidazol (a 500 mg) în fiecare seară, timp de 10—20 zile, inclusiv în timpul menstruației. Pentru a întări acțiunea Metronidazolului îl puteți asocia cu Furazolidon cîte 1 cpr de 4 ori/zi la intervale egale.

(Continuare în pag. 11-a)

HAITI

Jean Claude, ucenicul dictator

În picioare, dîndu-şi tot mai multă importanţă, îşi rostea cu glas metalic jurămîntul : **„Voi duce mai departe opera tatălui meu cu aceeaşi nestăvilită energie şi cu aceeaşi fermitate".**

La 22 aprilie, Jean Claude Duvalier a devenit preşedintele Republicii Haiti. În dimineaţa aceleiaşi zile se anunţase oficial moartea lui François Duvalier, dictatorul „Papa Doc". Comunicatul oficial nu menţiona cauzele decesului ; spunea doar că survenise în urma unei boli care durase trei luni. De altfel mai de mult circulau zvonuri despre boala lui Duvalier. La sfîrşitul anului trecut avusese un infarct, iar la cîtva timp după aceea accidentul cardiac se repetase, fiind şi mai grav decît prima oară. Dar cercurile oficiale din capitala haitiană dezminţiseră zvonurile. Ba chiar făgăduiseră că la 14 aprilie, zi cînd „Papa Doc" urma să împlinească 64 de ani, acesta avea să primească personal **focul în orice moment, şase tancuri vopsite în roşu, dintre care două păzesc intrarea în palat, autocamioane militare, mitraliere la ferestre şi mulţi soldaţi ; înarmaţi cu puşti şi cu baionete, ei fac de gardă în faţa gardului înalt".**

Aşa a trăit omul al cărui portret a împînzit ţara însoţit de acest text : „Eu sînt părintele naţiunii, a cărei mamă a fost Sfînta Fecioară Maria". Fost medic de ţară, François Duvalier a devenit preşedintele Haiti-ului în 1957. Imediat ce s-a instalat în fotoliul prezidenţial, „Papa Doc" — un ins mic de statură, slăbuţ şi cu glas blînd — a devenit un dictator crud şi odios. La demagogia socială, care îi adusese voturi, a adăugat curînd speculaţii de ordin religios. Dar, mai cu seamă, şi-a întemeiat guvernarea pe represiunile cele mai sîngeroase. Duvalier a interzis partidele politice, a mai lăsat doar două ziare, parte din membrii opoziţiei au fost zvîrliţi în închisoare, parte au dispărut fără urmă.

Momentul „solemn" cînd Duvalier şi-a proclamat odrasla moştenitor

parada militară. Se aduseseră de la Paris două somităţi medicale. Dar în acest caz medicina a fost neputincioasă. Dictatorul n-a putut participa la festivităţile organizate cu prilejul aniversării zilei lui de naştere. Zăcea în pat lovit de paralizie, trăindu-şi ultimele zile. Nimeni nu putea spune cu precizie cît mai avea de trăit.

Mulţi comentatori cred că François Duvalier a murit cu cîteva zile înainte ca decesul să fi fost anunţat oficial.

Dictatorul şi-a dat obştescul sfîrşit într-o mare încăpere, pe jumătate pustie, din palatul prezidenţial din Port-au-Prince, capitala ţării. Cînd mai era încă lucid, îsi atîrnase de gît panglica cu cheile de la tezaurul lui şi de la arsenalul personal.

Palatul prezidenţial cu două etaje şi de un alb imaculat, construit în stil franţuzesc, fusese transformat de dictator într-o adevărată fortăreaţă. Reproducem mai jos relatările ziaristului mexican René Artega, care pe la jumătatea lunii aprilie a izbutit să ajungă, cu mare greutate, la Port-au-Prince. **„În parcul din faţa palatului prezidenţial** — a scris Artega — **se află o adevărată tabără militară: patru tunuri antiaeriene de tip vechi, dar gata să deschidă**

În goană după nemulţumiţi, „Papa Doc" ajunsese pînă la demenţă ; mania lui de a prigoni n-avea limite. Într-o zi, împotriva dictatorului s-a ridicat un om care-i fusese apropiat mai înainte. Casa a fost încercuită, dar omul a izbutit să iasă neobservat. Dictatorului i s-a raportat că din casă ieşise numai o pisică neagră. Drept care „Papa Doc" a declarat că inamicul lui se preschimbase în pisică şi a poruncit să fie împuşcate toate pisicile negre din ţară.

Dar de cele mai multe ori ordona să fie împuşcaţi oameni. „Papa Doc" n-avea încredere în nimeni, nici chiar în familia lui. Excepţie făceau numai aşa-numiţii „tontons macoutes", garda lui personală — „paznicii diavoli". Garda este alcătuită din 50 000 de inşi şi constituie un cumplit simbol al dictaturii în ale cărei menghine se zbate ţara.

În 1964, cînd i-a expirat mandatul constituţional de şase ani, Duvalier s-a proclamat „preşedinte pe viaţă" al Haiti-ului. Tragedia ţării a devenit şi mai cumplită.

Haiti, vechi cuvînt indian, înseamnă „ţară muntoasă". Ocupă jumătatea vestică a insulei omonime din Caraibe şi are o suprafaţă de 27 700 km². Nu există date exacte despre populaţia ţării — estimată la circa cinci milioane de locuitori, dintre care 90 la sută negri — urmaşi ai sclavilor aduşi odinioară din Africa. Restul de zece la sută sînt mulatri. Limba oficială e franceza.

Dar să mai dăm cîteva date statistice : nouăzeci la sută din populaţie este analfabetă. În toată ţara sînt numai 25 de spitale mici cu 2 000 de paturi şi 302 medici, mai exact acum 301, întrucît unul dintre ei — „Papa Doc" — a murit. Haiti n-are aproape nici un fel de industrie. Cea mai mare parte a populaţiei se îndeletniceşte cu agricultura, cultivînd cafea, cacao, trestie de zahăr şi orez.

Haiti a fost prima ţară din America Latină care şi-a dobîndit independenţa şi a abolit sclavia, dar poporul haitian a avut un destin nefericit. Acum Haiti este ţara cea mai săracă şi cu dictatura cea mai sîngeroasă din America Latină. Iar Jean Claude Duvalier intenţionează să ducă mai departe „opera" tatălui „cu aceeaşi fermitate", (ca şi „Papa Doc").

Cînd, în ianuarie a.c., dictatorul haitian a simţit, datorită intuiţiei profesionale de fost medic, că i se apropie sfîrşitul, a introdus în constituţie un articol care stipula că în caz că el va muri sau nu va mai putea conduce statul, puterea trebuia să treacă în mîna fiului său, Jean Claude. Şi, într-adevăr, după moartea tatălui, Jean Claude este acum marea vedetă a ziarelor haitiene. Noul dictator are o faţă rotundă ca o lună şi trufaşă, un trup greoi (cîntăreşte 140 de kilograme). Împlineşte 20 de ani şi, după cît se pare, nu s-a prea omorît cu învăţătura. Anul trecut a fost totuşi înscris la Facultatea de drept a Universităţii din Port-au-Prince. În schimb a făcut mari progrese ca Don Juan. Şi mai are o pasiune : cursele automobilistice.

Preşedintele Jean Claude Duvalier şi-a format guvernul. La Port-au-Prince se spune totuşi că din cauză că Jean Claude e prea tînăr şi „n-are experienţă politică", ţara va fi guvernată de un „consiliu de familie". În acest context se vorbeşte mult despre sora mai mare a lui Jean Claude : Marie-Denise. Are 29 de ani şi un caracter dîrz, o voinţă puternică. De altfel încă în timpul vieţii tatălui ei, Marie-Denise a fost numită „secretară personală a preşedintelui". În ultimul timp, ea semna, în numele dictatorului, decretele. Nu întîmplător i se spune „Mama Doc".

Soţul lui Marie-Denise este colonelul Max Dominique. În 1969 acesta a avut legături cu un grup de ofiţeri care s-au răsculat împotriva lui „Papa Doc". Numai intervenţia Mariei l-a salvat pe Max de mînia dictatorului. Acesta i-a ordonat însă să conducă personal plutonul care i-a executat pe rebeli. Apoi „l-a exilat" în Franţa ca ambasador. Max Dominique e socotit un om politic puternic. Deşi nici el, nici Marie-Denise n-au intrat în noul guvern; ziariştii din Port-au-Prince consideră că cei doi vor conduce de fapt din umbră noul cabinet. De altfel prea iubitoarea mamă a tînărului preşedinte aspiră şi ea la rolul de protector al acestuia.

În acelaşi timp e rostit tot mai des numele generalului Claude Raymond. Se fac aluzii la faptul că acesta ar fi fiu nelegitim al defunctului preşedinte. Generalul Claude Raymond, şef al marelui stat major de pe lîngă palatul prezidenţial, este socotit „mîna forte" a Haiti-ului.

Primele telegrame parvenite din Port-au-Prince după moartea lui „Papa Doc" precizau că în ţară domneşte „calm deplin". Dar în dimineaţa zilei de 23 aprilie, la palatul prezidenţial s-au auzit împuşcături. Se crede că a avut loc un schimb de focuri între militarii conduşi de generalul Claude Raymond şi „tontons macoutes".

Sociologul haitian Gérard Pierre-Charles, care trăieşte în Mexic, comentează astfel numirea noului preşedinte : **„În Haiti nu s-a schimbat nimic".** Iar despre noul guvern a spus : **„Toţi membrii lui fac parte din grupul aflat la putere de mulţi ani. Toţi au mîinile murdare. Acum trebuie să se unească într-un sindicat al crimei. Dar cît timp va putea dăinui o asemenea „alianţă" ?**

L. Kamînin

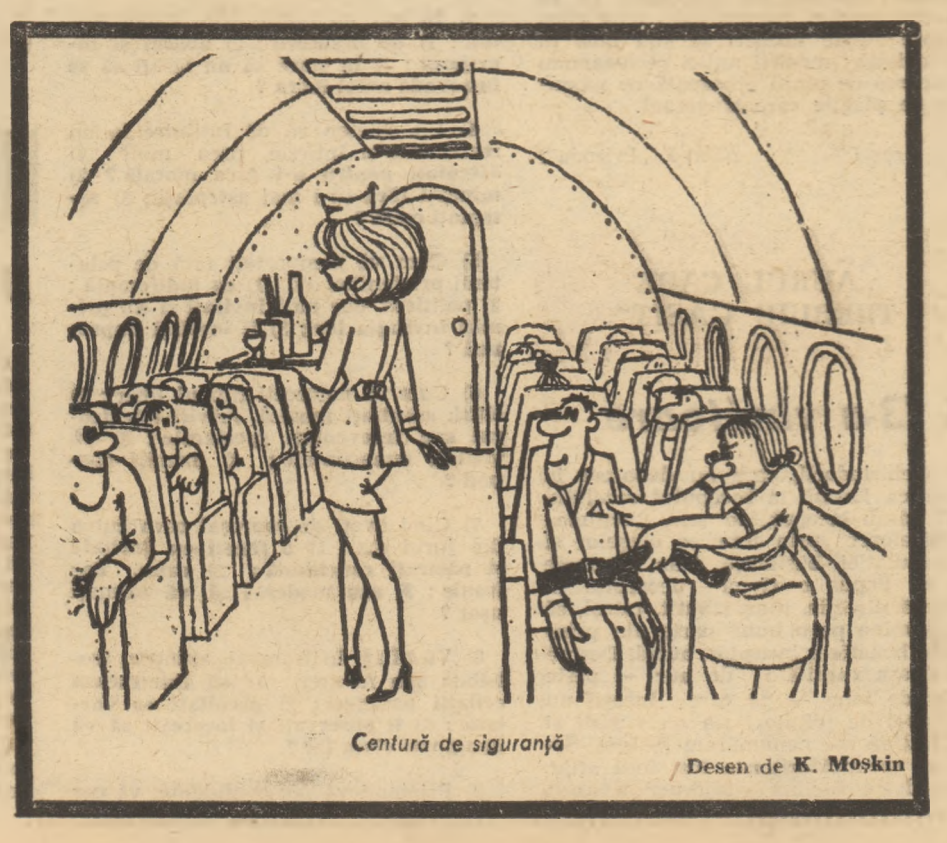

Centură de siguranţă

Desen de K. Moşkin

REPUBLICA AFRICA CENTRALĂ

Popas în junglă

In Republica Africa Centrală pot fi văzute fenomene care nu există în nici o altă ţară. Manghierii cu fructe parfumate şi arborii de pîine cresc la Bangui, de pildă, în plină stradă, chiar lîngă rigolă. Rinoceri, crocodili, hipopotami dormitează pe malurile în pantă dulce ale cursurilor de apă, foarte aproape de locuitorii care spală rufe.

Cine doreşte să viziteze ţara, înainte de a porni în călătorie este neapărat prevenit că trebuie să se ferească de musca ţe-ţe. Şi aceeaşi recomandare mi-a fost făcută şi mie de prietenii mei africani în clipa cînd mă îndreptam spre regiunea din centrul ţării unde trăiesc pigmei. Am mai fost sfătuit, de asemenea, să iau cu mine un sac cu sare, ţigări tari şi chinină. Căci pigmeii îi primesc bine pe cei care le aduc astfel de daruri. Am vîrit dar aceste provizii în port-bagajul „Ford"-ului şi am pornit la drum în zori.

Drumul era greu ; ploile tropicale îl desfundaseră. Hăţişurile junglei, salturile acrobatice pe care trebuia să le fac deasupra unor punţi de liane, întîlnirile cu leoparzi, cărora li s-a adăugat o noapte petrecută în scorbura unui eucalipt — toate mi-au îngreunat mult călătoria. Dar dorinţa de a vedea pigmeii, despre care s-a scris atît de mult, era mult mai puternică decît dificultăţile şi primejdiile care mă pîndeau.

Spre regretul meu n-am dat însă de la bun început de pigmei, aşa cum mă aşteptam. Aceşti nomazi ai pădurii nu rămîn niciodată prea mult într-un loc. Duc o bucată de vreme o viaţă sedentară, după care dispar pe neaşteptate şi nu li se poate da uşor de urmă.

Am cutreierat astfel o vastă regiune şi pretutindeni mi se spunea invariabil: da, au fost pigmei prin apropiere, dar au plecat de cîteva zile. În cele din urmă am găsit un ghid experimentat, care m-a condus într-o pădurice, departe de poteci şi de sate, la pigmei.

Piticii din tribul babinga mi-au făcut o primire rezervată. Mulţi dintre ei nici n-au ieşit din colibe. Am cerut să vorbesc cu căpetenia tribului, dar mi s-a spus că pigmeii n-au şefi, toţi sînt egali. Litigiile sînt rezolvate în comun. După o scurtă consultare, prezenţa mea a fost acceptată, fără însă să mi se acorde prea multă atenţie. Acest lucru m-a ajutat să le observ mai bine modul de viaţă. Pigmeii vînau, îşi pregăteau mîncarea, în timp ce eu fotografiam şi cercetam armele de vînătoare, obiectele de uz casnic, punînd diverse întrebări prin intermediul unui interpret.

Înainte cu cîtva timp cunoscusem nomazii din Sahara. Acum eram din nou printre nomazi, dar de un tip deosebit, anume nomazi ai pădurii. Căci micii stăpîni ai junglei, rămaşi fideli secularelor lor tradiţii tribale, evită oraşele şi se ivesc foarte rar în sate, numai ca să-şi procure prin troc un cuţit sau o suliţă.

Cele două zile petrecute printre pigmei m-au făcut să ajung la concluzia că sînt oameni inteligenţi, paşnici, ingenioşi şi disciplinaţi. N-am auzit pe nimeni ridicînd glasul, nici copii plîngînd.

V. Katin

— Bună !

Foto : **M. Murazov (APN)**

POPULAȚIA DIN UMBRĂ

Să admirăm păianjenii...

În păduri și în case, în grădini, pe cîmpii și chiar sub apă trăiesc mai bine de 20 000 de specii de păianjeni. De aceea păianjenii pot fi întîlniți pretutindeni, în orice colț al globului, cu excepția Antarctidei. Și toți sînt, într-o măsură mai mare sau mai mică, veninoși și, oricît de ciudat ar părea epitetul pentru aceste insecte, adevărate fiare.

Din fericire, speciile de păianjeni a căror înțepătură e mortală pentru om sînt destul de puține (în Asia Centrală, de pildă, specia **kara-kurta** are această funestă însușire). **Au fost semnalate, însă, cazuri de exterminare a albinelor de către colonii de păianjeni ce se aciuaseră prin apropierea prisăcilor. Dar, cu asta se încheie și enumerarea primejdiilor pe care le reprezintă păianjenii.**

Mai mult, entomologii au ajuns chiar la concluzia că ei sînt folositori, cel puțin ținînd seama de numărul mare de alte insecte — evident dăunătoare — pe care le extermină. Într-adevăr, din acest punct de vedere, păianjenii sînt un fel de bioregulatori, foarte eficienți, ai lumii insectelor. În Japonia, de pildă, în urma folosirii pe plantațiile de orez a unor substanțe chimice au pierit insectele dăunătoare și, o dată cu ele, și păianjenii. Dintre cele dintîi au rămas totuși cîțiva supraviețuitori, care s-au înmulțit rapid și, din lipsă de dușmani, au invadat literalmente orezăriile.

K. Schmidt, arahnolog german (păianjenii fac parte din familia arahnidelor) atribuie acestor insecte o importanță deosebită și propune chiar crearea de condiții optime pentru înmulțirea lor, ca, de pildă, amenajarea unor locuri întunecoase și umede în regiunile uscate și însorite. Alți entomologi propun folosirea păianjenilor pentru combaterea muștelor, purtătoare de infecții gastro-intestinale. De altfel, au și fost făcute experiențe în acest sens. Astfel, în niște „crescătorii" de păianjeni (60—80 de familii) numărul muștelor a scăzut, în numai două luni, cu 99 la sută. Ceea ce este, să recunoaștem, un rezultat spectaculos.

Ce se știe despre pînza pe care o țes păianjenii ? Entomologul H. Haudaecker menționează că în Madagascar trăiește un soi de păianjen care este o adevărată fabrică de pînză. Piciorușele-i firave „țes" pînze imense cu o lungime de doi metri, din fire de o rară finețe. Diametrul unui fir nu depășește 7/1000 de milimetru. Cu alte cuvinte, dacă am așeza alături 143 de fire am obține o „ață" groasă de 1 mm. Și încă ceva : dacă un fir al păianjenului de Madagascar ar avea o lungime de 40 000 de kilometri (deci circumferința maximă a globului terestru) el n-ar cîntări, totuși, mai mult de 2 kilograme !

Pentru a verifica posibilitatea folosirii în practică a firelor de păianjen s-a făcut următoarea experiență. Un număr de 25 de păianjeni au fost închiși într-o colivie de lemn. Se înțelege, insectele și-au țesut rapid cîte o pînză. Cele 25 de pînze sau, mai exact, firele lor, au fost înfășurate pe o bobină. Și s-a continuat tot așa, pînă cînd a fost obținut un fir cu o lungime de 3 kilometri. Cu acest prilej s-a văzut însă că o bobină cu fire de păianjen presupune atîta bătaie de cap și atîta timp irosit, încît nu e de fel rentabilă. Și apoi, pentru a-și țese pînza păianjenii au nevoie de hrană, în special de muște. Dar de unde atîtea muște, care să sature o armată de păianjeni ? Încît producția de țesături din fire autentice de păianjen s-a limitat la cîteva încercări : o pereche de mănuși, una de ciorapi și alte cîteva mărunțișuri păstrate ca o curiozitate. Se pare, însă, că pînza de păianjen va găsi alte aplicații. Astfel, cercetări recente au descoperit că ea posedă însușiri bactericide (cîte ceva despre aceste însușiri se știa încă în antichitate ; medicii antici recomandau aplicarea de pînză proaspătă de păianjen pe plăgile care sîngerau).

(După „Priroda")

„AURUL CARE TREBUIE GĂSIT"

A 13-a vînătoare

Conchistadorii, care au debarcat în America Latină la începutul secolului XVI, și-au început, se știe, „acțiunea civilizatoare" prin jefuirea orașelor și a populației băștinașe. Dar cu toate că au depus o rîvnă deosebită în această direcție, n-au izbutit, totuși, să pună mîna pe o bună parte din principala bogăție a incașilor, aurul. Despre fabuloasa cantitate de aur — peste 5 000 de tone — pe care incașii au ascuns-o de jefuitori s-a scris mult și au fost făcute nenumărate ipoteze. Secretul ascunzătorii n-a fost însă aflat.

Suedezul Stellan Mjörner a auzit pentru prima oară despre povestea aurului incas cînd era încă copil. Tot atunci i-a încolțit în minte ideea că el, și nu altcineva, ar putea intra în posesia comorii. În 1955 Mjörner, devenit inginer, a plecat să lucreze în Mexic. Acolo a dat de o carte a lui R. Blomberg, intitulată imperativ ; „Aurul care trebuie găsit". Evident, Mjörner a citit-o atent și, în sinea lui, și-a confirmat hotărîrea de a descoperi ascunzătoarea comorii. A avut nevoie însă de cinci ani spre a-și încheia pregătirile pentru o expediție în America de Sud, după care a plecat la drum, plin de speranțe. Această primă călătorie n-a dat însă nici un rezultat, și nici următoarele. Încît în momentul de față Mjörner se pregătește pentru o nouă „vînătoare", a 13-a la număr, care-l va duce în curînd în Ecuador.

„Nu sînt un fantast, cum sînt dispuși unii să creadă, a declarat recent căutătorul de comori. **După cum informațiile apărute nu demult în ziare, că am și descoperit aurul, sînt și ele pură născocire. Am făcut însă, e adevărat, o altă descoperire importantă : pe fundul unui rîu, pe care o veche hartă spaniolă îl indică a fi ascunzătoarea posibilă a aurului incas, am dat de nisip aurifer. Se prea poate, așadar, să-mi ating ținta..."**

Mjörner nu este însă singur. Călătoriile lui sînt finanțate de oameni de afaceri din Elveția, Franța și Suedia. Conform unei înțelegeri prealabile, în caz de succes aceștia își vor împărți a patra parte a „trofeelor", evaluate la sute de milioane de dolari. O altă pătrime îi va reveni lui Mjörner, iar restul de două pătrimi Ecuadorului.

B. Krasnov

UNSPREZECE ÎNTREBĂRI CARE AȘTEAPTĂ RĂSPUNS

Sînteți o fire sociabilă ?

În volumul V din „Oameni, ani, viață", Ilya Ehrenburg spune într-un loc : **„...E foarte greu să-ți trăiești viața cu un singur gînd".** Scriitorul voia, poate, să spună că omul nu poate trăi singur, retras de lume, în afara societății. Ci trebuie să fie prietenos, comunicativ, ca semenii săi să poată stabili ușor cu el relații de bună înțelegere. Într-un cuvînt, să fie sociabil.

Pentru a vă putea defini singuri gradul de sociabilitate, vă oferim testul ce urmează. El cuprinde 11 întrebări la care nu aveți altceva de făcut... decît să răspundeți cu sinceritate.

1) Dacă sînteți prezentat cuiva care are nevoie fie de un sfat, fie de un ajutor al dv. într-o chestiune oarecare, sînteți: 1) **politicos** ; 2) **amabil**; 3) **foarte amabil ?**

2) V-a deranjat cineva la telefon în timp ce lucrați sau dormiți : 1) **tăiați imediat vorba interlocutorului** ; 2) **vorbiți scurt, dar politicos** ; 3) **vorbiți cu plăcere ?**

3) În caz de indispoziție fizică sînteți : 1) **de nesuferit** ; 2) **abătut și îngrijorat** ; 3) **în stare să nu lăsați să se întrevadă acest lucru ?**

4) Un prieten vă dă întîlnire la un restaurant și întîrzie prea mult : 1) **așteptați pentru a-i face morală ?** 2) **mîncați fără să-l mai așteptați** ; 3) **așteptați calm ?**

5) Cum vă comportați față de prietenii prietenilor dv. : 1) **cu indiferență** ; 2) **politicos, dar nu-i invitați și nu primiți invitația lor** ; 3) **îi invitați împreună ?**

6) Cum vă petreceți timpul liber : 1) **citiți, ascultați muzică, priviți televizorul sau frecventați spectacole** ; 2) **vă vizitați cunoștințele** ; 3) **primiți oaspeți ?**

7) Cînd aveți de reproșat ceva cuiva din jurul dv. : 1) **o faceți cu duritate și păstrați ranchiună** ; 2) **calm, dar ironic** ; 3) **sau moderat și vă calmați ușor ?**

8) Vă aflați în tramvai, autobuz, troleibuz sau în tren : 1) **vă interesează ceilalți pasageri** ; 2) **ascultați ce vorbesc** ; 3) **îi observați și încercați să vă imaginați viața lor ?**

9) Prietenii vă fac confidențe, vă cer sfaturi : 1) **niciodată** ; 2) **cîteodată** ; 3) **adesea ?**

10) În caz de conflict între persoane apropiate, care este atitudinea dv. : 1) **de a nu vă amesteca** ; 2) **de a da dreptate fiecăreia** ; 3) **de a le împăca ?**

11) Trebuie să vă întîlniți cu o persoană față de care aveți un interes deosebit. Vă pregătiți : 1) **să discutați un subiect în care să vă faceți remarcat** ; 2) **s-o ascultați și să profitați cît mai mult de întîlnire** ; 3) **să discutați un subiect care ar putea-o interesa ?**

...Și acum e rîndul dv. să faceți punctajul și să stabiliți rezultatul final, în felul următor : fiecare răspuns are un număr de ordine, care reprezintă în același timp și punctele respective. Dacă totalizați 11—15 puncte să nu vă prindă mirarea că viața vi se pare puțin dificilă, de vreme ce relațiile dv. cu cei din jur sînt atît de fragile. Dacă obțineți 16—28 de puncte, aveți un grad de sociabilitate destul de avansat. Iar dacă totalizați peste 29 de puncte sînteți într-adevăr un om sociabil.

— Iartă-mă, iubito, am fost întrerupt

ÎN NORDICA VENEȚIE

Numai 50 de insule

Orice leningrădean sau orice admirator al acestui oraș știe că Leningradul e așezat pe 101 insule. Numărătoarea aceasta a fost făcută în 1864. De atunci, însă, situația s-a schimbat. Într-adevăr, în ultima sută de ani numărul insulelor leningrădene a suferit modificări, fie sub acțiunea factorilor naturali, fie datorită intervenției omului. Astfel, prin amenajarea unor cursuri de apă insulele de dimensiuni mici au fost unite cu altele mai mari. Așa s-a întîmplat, de pildă, acum doi ani cu insula Volnii care a fost alipită, printr-un dîmb artificial, de insula Decembriștilor, transformîndu-se deci într-o peninsulă.

Cîte au rămas, așadar, acum din cele 101 de insule leningrădene ? Surprinzător de puține : numai 50 !

CASA PRIETENIEI ROMÂNO - SOVIETICE — BUCUREŞTI

PROGRAMUL MANIFESTĂRILOR 14—21 MAI 1971

Vineri 14 mai ora 19 : Ciclul : **„Psihologia în universul modern".** Discuţie la masa rotundă : **„Particularităţile psiho-sociale ale comportamentului".** Participă : **conf. univ. dr. Tiberiu Bogdan, dr. Leon Ţopa —** cercetător ştiinţific principal la Institutul de ştiinţe pedagogice, **conf. univ. dr. Alexandru Cazangiu.** Discuţia va fi condusă de **dr. Constantin Bălăceanu.** Urmează filmul documentar **„Stimata domnişoară V"** şi un film artistic.

Simbătă 15 mai ora 19 : Ciclul : **„Ţări socialiste — orizont contemporan".** Contururi urbanistice poloneze. Va vorbi : **arh. Petre Derer.** Urmează filmul documentar **„Aşa arată Varşovia"** şi un film artistic.

Luni 17 mai ora 19 : Ciclul : **„Ritmurile erei socialiste".** Simpozion : **„Mutaţii calitative în structura industriei şi consecinţele lor economice".** Vor vorbi : **conf. univ. dr. Petre Burloiu, conf. univ. dr. Georgeta Dumitru, ing. Mihai Dumitrescu,** director la Institutul Central de studii pentru problemele conducerii economiei, organizării muncii şi perfecţionarea cadrelor din economie. Urmează filmul documentar **„Retorie şi giganţi"** şi un film artistic.

Marţi 18 mai ora 19 : Ciclul : **„Probleme contemporane de educaţie".** Conferinţa : **„Orizontul profesional în marile tendinţe ale educaţiei permanente".** Va vorbi : **acad. prof. Grigore Moisil,** preşedintele Comisiei de educaţie permanentă a Ministerului Învăţămîntului. Urmează filmul documentar **„De ce ?"** şi un film artistic.

Miercuri 19 mai ora 19 : Ciclul : **„Noi şi viitorul — lumea peste trei decenii". „Savanţi despre destinul ştiinţei".** Întîlnire cu : **acad. prof. Aurel Avramescu, acad. prof. Nicolae Teodorescu, prof. dr. docent Nicolae Cajal,** membru corespondent al Academiei R. S. România. Urmează filmul documentar **„Orizont ştiinţific"** şi un film artistic.

Joi 20 mai ora 19 : Ciclul: **„România milenară — călătorie prin secole". „Formarea conştiinţei naţionale la români".** Va vorbi : **prof. dr. docent Vasile Maciu,** membru al Academiei de ştiinţe sociale şi politice. Urmează filmul documentar **„De la străbuni la strănepoţi"** şi un film artistic.

Vineri 21 mai ora 19 : Ciclul : **„Univers ştiinţific sovietic".** Simpozion : **„Biochimia şi biologia moleculară".** Vor vorbi : **acad. prof. Eugen Macovschi,** directorul Institutului de biochimie, **conf. univ. dr. Claude Nicolau.** Urmează filmul documentar **„Cuvîntul vindecă"** şi un film artistic.

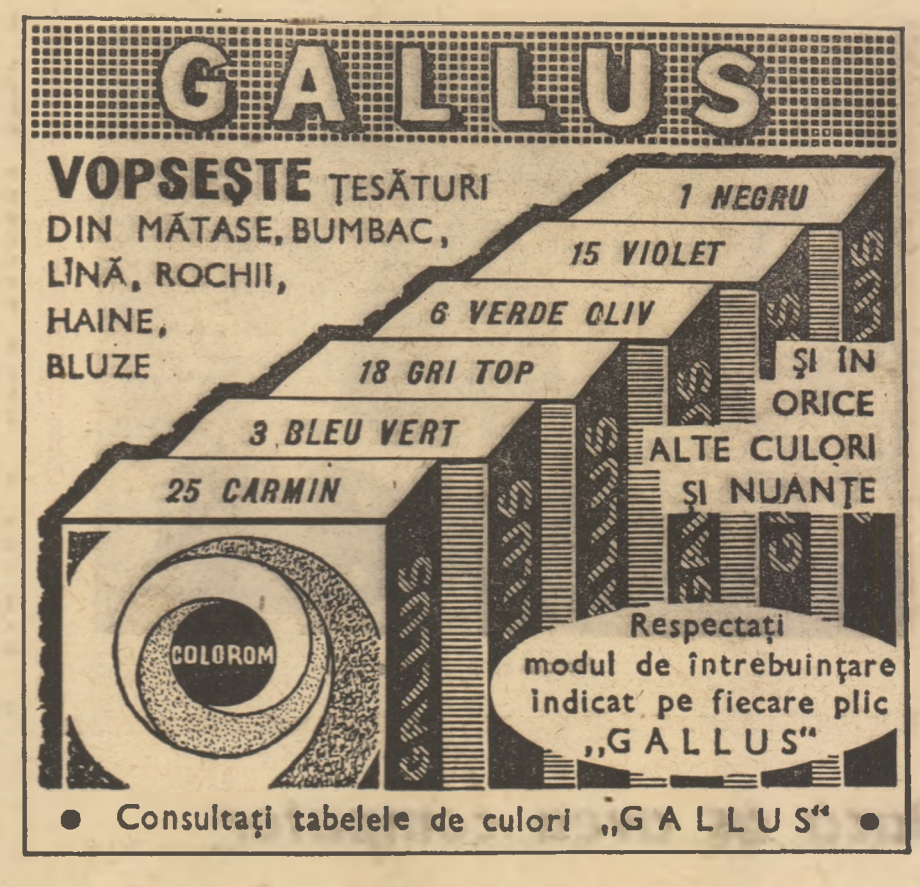

Poşta medicului

(Urmare din pag. 8-a)

NICOLETA — Braşov : Pentru că ne declaraţi că vă plac citatele să vă mai „servim" unul. Doamna de Stael spunea : „A înţelege totul înseamnă a ierta totul". Căutaţi să înţelegeţi („Iubirea este o artă, o ştiinţă şi o... tehnică" spunea sexologul Van der Velde) şi atunci veţi şti să şi iertaţi.

MOLDOVEANU — Gilgau — Dej : Din descriere pare a fi vorba de „boala Lapeyronie", cum mai este numită **induraţia scleroasă a corpilor cavernoşi,** cu etiologie încă necunoscută, şi care apare cam la vîrsta dv. sub influenţa (presupusă) a unor tulburări endocrine. Tratamentul general constă în cure de 30—45 zile, repetate după pauze de 2—3 săptămîni, cu vitamina E, 1 fiolă a 300 mg/zi şi PP, 3—6 cpr./zi, după mese ; Testosteron propionic, 3 fiole a 25 mg/săptămînă, în asociaţie cu vitamina B_6, 1—2 cpr. a 250 mg/zi ; Sintofolin — 3 cpr. de 1 mg./zi ; Prednison 30—40 mg./zi, în cure de 2—3 săptămîni. Se mai practică : infiltraţii intranodulare sau ionizări cu hialuronidază (preparatele Tilase sau Hyason) fiole a 150 u.i. în asociere cu xilină 1 la sută, în şedinţe bisăptămînale ; iradieri cu ultrasunete (1 Mgh şi 3 Mgh), 10—12 de şedinţe a 15 minute, bisăptămînal.

INVĂŢĂTOR T. — Satu-Mare ; GEORGES CHARPENTIER — Bucureşti ; MIHAI A. — Hunedoara ; C.T.R. — com. 2 Mai — Mangalia ; U.M. — Turda ; B.T.D. — Baia Mare ; I.P. — Bacău ; L de B. — Timişoara ; POPESCU W. Bucureşti ; UN CITITOR — Galaţi ; N. T. SPERANŢA — Slatina ; Z. NICOLAE — Craiova ; HAZARD — Fălticeni ; W. LG. — Olăneşti : Nu este vorba de o boală, ci numai de manifestarea unei hiperexcitabilităţi nervoase, pentru înlăturarea căreia vă recomandăm : Rp. Luminal 0,01 g, codeină fosforică 0,015 g, amidopirină 0,20 g pentru un caşet. D.S. int. 3/zi. Pentru diminuarea excitaţiilor locale ale glandului utilizaţi următorul anestezic : Cocnună bazică 0,5 g + ulei de măsline 5 ml ori vaselină cu xilocaină 5 la sută.

Întîrzierea ejaculării se poate obţine şi cu Tioridazină forte, 1—2 cpr. cu 2 ore înainte de momentul oportun.

MAZILU GHEORGHE — Com. Izvoarna, jud. Mehedinţi : 1) În varicocelul care nu provoacă suferinţe, simpla purtare a unui suspensor este suficientă. 2) Citiţi răspunsul dat sub Învăţător — Satu-Mare ş.a.

GINA A. — Bucureşti : 1) Utilizaţi preparatul Yohistrin (R.P.U.) 2—4 cpr/zi, dintre care 1—2 seara ; 2) Citiţi răspunsul dat sub Învăţător. — Satu-Mare şi ceilalţi.

PETRESCU VASILE — Com. Oltina, jud. Constanţa : 1) Da, dar una nu are legătura cu cealaltă. În general, dimensiunile variază foarte mult. În meritoasa lucrare „Educaţia sexuală" de Dr. P. Penciu şi Dr. V. Pavlid (Editura didactică 1970) se precizează că „lungimea obişnuită variază între 8—10 cm, iar circumferinţa 8—9 cm. În cursul erecţiei lungimea poate ajunge la 13—14 cm şi circumferinţa la 10—11 cm". 2) Citiţi răspunsul dat sub Învăţător — Satu-Mare ş.a.

BĂLAN STAN — Bucureşti : 1) Într-adevăr este bine să slăbiţi pînă la greutatea standard (70 kg), dar nu mai mult de 1,5—2 kg pe lună. În acest scop nu este necesar un regim alimentar special, ci doar reducerea grăsimilor şi făinoaselor. Pentru început raţionalizaţi grăsimile la o lingură de untdelemn pe zi şi suprimaţi pîinea, menţinînd mai departe cantitativ şi calitativ restul alimentelor şi neschimbînd meniul. 2) Utilizaţi ca hipotensoare Guanetidină, începînd cu 1 cpr./zi cu creşterea dozei la interval de 5 zile pînă la o doză zilnică eficace de 3—6 cpr./zi. În tratamentul de întreţinere : 1—2 cpr./zi. De asemenea, Ufrix, 2 cpr./zi de două ori pe săptămînă. 3) Ţinînd seama de îndelungata rezistenţă la orice tratament conservativ a **fimozei** de care suferiţi, singura soluţie radicală rămîne intervenţia chirurgicală (circumcizie).

S.O.S.E.N. — Bucureşti : 1) Pemfigusul seboreic (sau sindromul Senear-Usher) este o dermatoză de cauză necunoscută care constă în apariţia de leziuni buloase pe trunchi, sub forma de placarde eritematoase cu scuame şi cruste seboreice, pe pielea capului şi faţa, însoţite de mîncărimi. 2) Tratamentul constă în corticoterapie cu doze de atac mari : Prednison, comprimate a 5 mg, administrate în doze de 80—100 mg/24 ore în 3—4 prize, după mese. Doza de atac este menţinută practic pînă la obţinerea unei remisiuni cît mai complete, după care, prin tatonare prudentă, se va micşora „în palier", cu cîte 1/4 tabletă pe zi sau la două zile, pînă la doza „prag" de întreţinere, capabilă să asigure „albirea" leziunilor ; cu această doză se va continua luni şi ani de zile, mărind-o la nevoie în funcţie de evoluţia bolii. Periodic, se vor asocia concomitent : ACTH în doze de 100 u.i./zi, în două prize, timp de 4—5 zile, scăzînd apoi la 75 u.i./zi cîte 2—3 zile, apoi 50 u.i. şi 25 u.i./zi tot cîte 2—3 zile. Se mai administrează hormoni anabolizanţi (Naposim, 2 cpr./zi, în două prize sau Madiol 2—3 cpr./zi) ; antibiotice de tipul Tetraciclinei, în doze minime de 1—1 1/2 g/zi în cure de mai multe săptămîni, asociind complexe vitaminice (B Complex, Electovit, Viplex), Stamicin (2—3 drajeuri/zi), iaurt. Recent s-au utilizat cu bune rezultate citostatice cu acţiune supresivă : Imuran comprimate a 50 mg, în doze de 100—150 mg/zi, timp de mai multe săptămîni sau Methotrexat, comprimate de 2,5 mg. în doză de 5—10 mg/zi, de 2—3 ori pe săptămînă, timp de mai multe săptămîni. Se mai prescriu : gammaglobuline transfuzii de sînge, plasmă şi substituenţi macromoleculari. Ca **tratament local :** băi generale călduţe prelungite (1—2 ore) cu soluţii slabe de permanganat de potasiu ; badijonări cu soluţie apoasă de violet de genţiană cu soluţie apoasă de Triamcinolon cu Saprosan.

Sînt utile testele ?

Răspuns

1. 11. (Se scade numărul de pe podea din suma numerelor de pe ferestre).

2. 6

3. 5

4. 27 (numărul din paranteză este diferenţa dintre numerele fără paranteză)

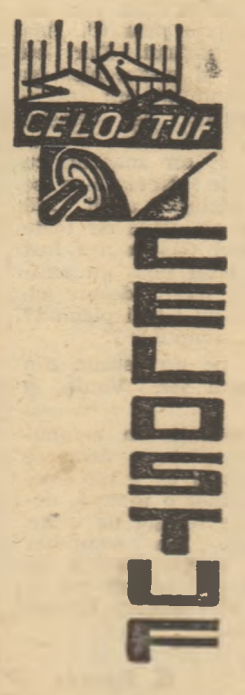

COMBINATUL DE CELULOZĂ ŞI HÎRTIE BRĂILA

ŞOSEAUA VIZIRULUI

Produce şi livrează pe bază de repartiţie produse din stuf

- **CARTON TRIPLEX**
- **CARTON DUPLEX**
- **CELULOZĂ PAPETARĂ**
- **CELULOZĂ PENTRU FIBRE ARTIFICIALE**
- **PASTĂ SEMICHIMICĂ**

COMBINATUL Textil GALAŢI

B-DUL REPUBLICII Nr. 158 Telefon 16135

PRODUCE :

- **ŢESĂTURI DIN BUMBAC ŞI CELOFIBRĂ, imprimate, uni, în desene şi culori moderne şi variate**
- **LENJERIE BĂRBĂTEASCĂ ŞI DE FEMEI (cămăşi, pijamale etc.)**
- **FRÎNGHII ŞI SFOARĂ în diferite grosimi (din cînepă)**

Fotografii se amuză

Fiecare cu păsărelele lui...

Dacă aş avea computer

In instituţia unde lucra Teterin comitetul sindical organiza, săptămînal, conferinţe ţinute de membri ai societăţii ştiinţifice „Znanie". Învăţaţii vorbeau pe larg despre aştri cereşti şi păminteni, despre transplantări de organe, despre lasere, gheizere, masere şi efectul Doppler.

Lui Teterin nu-i plăceau conferinţele. Încît, în zilele cu pricina, o ştergea acasă.

Intr-o bună zi, însă, nu i-a mers. In faţa liftului se afla chiar preşedintele comitetului sindical, iar scara, care nu odată îl salvase pe Teterin, era blocată de preşedintele Casei de ajutor reciproc. Teterin s-a văzut dar silit să intre în sala de conferinţe.

Conferenţiarul, un tînăr simpatic, cu barbişon, spunea ceva despre calculatoare electronice. Cum ele nu erau de fel pasiunea lui Teterin, acesta s-a instalat comod într-un fotoliu lateral şi a deschis ziarul, pe furiş, la rubrica „Mica publicitate". La un moment dat însă a auzit, cu o ureche, următoarea frază :

— ...în felul acesta se realizează o legătură directă om-maşină sau, mai exact, maşini cu care omul ar putea sta de vorbă...

„Ei drăcie ! şi-a spus în sinea lui Teterin. Cum vine asta ?".

— ...E vorba de maşini electronice miniaturale, care ar încăpea în buzunar. Cu astfel de computere inginerii vor face calcule ultrarapide, conducătorii de întreprinderi vor încheia bilanţuri la fel de rapide, iar în viaţa de toate zilele fiecare dintre noi vom putea obţine, într-o secundă, situaţia bugetului casnic...

„Ia te uită ! s-a speriat Teterin. Vasăzică nevastă-mea ar şti oricînd cîţi bani am ?"

— Fapt foarte important — a continuat tînărul simpatic cu barbişon — computerele nu greşesc niciodată în aprecierea unei situaţii. Căci nu au emoţii, pe cîtă vreme oamenii se pot lăsa influenţaţi, chiar fără voia lor, de sentimente. Aşadar computerele spun adevărul şi numai adevărul.

Teterin a încremenit.

„Stai, frate, situaţia e serioasă, şi-a continuat el monologul interior. Cum rămîne atunci cu controalele ? Ce-am să mai pot îndruga despre deturnarea de fonduri ? Auzi la el, adevărul şi numai adevărul ! Te pomeneşti că iese la iveală povestea cu cărămizile pentru casa lui Sizimov !"

Cufundat în propriile-i gînduri, Teterin nu l-a mai ascultat pe conferenţiar. „De fapt, îşi făcea el socoteala, din drăcia asta s-ar putea scoate şi ceva bun. De pildă, să afli adevărul despre oameni. Nu mai demult decît acum două săptămîni, cînd şeful a fost mutat, au rămas cei doi adjuncţi, Daşin şi Glaşin. Pe lîngă care din ei trebuia să mă dau bine ? Care urma să devină şef ? Imi făcusem socotelile că Daşin avea şanse mai mari. L-am invitat dar la căsuţa mea de pe malul lacului, şi încă cu toată familia. Să fi avut un computer, m-ar fi avertizat : „Nu-ţi cheltui bănişorii de pomană ! Patruzeci de kilometri numai drumul pînă la casă. Dacă pui la socoteală stopurile şi bariera de cale ferată, taxiul o să te coste pe puţin 5 ruble. Şi încă 5 la înapoiere. Plus coniacul, 8 ruble şi 12 copeici înmulţite cu 3, dacă stă 3 zile. Iar dacă stă mai mult, înmulţit cu numărul zilelor. Plus cadourile şi dulciurile. Şi minus faptul că Daşin o să plece de la voi. Extrage din toate astea rădăcina pătrată şi ai să vezi că tu, personal, ai să te alegi cu o cifră care în matematică se transcrie prin 0". Aşa mi-ar fi spus computerul. Dar eu n-am avut computer şi m-am ales cu 0. Iar acum o săptămînă am încercat să-l prelucrez pe Glaşin. 8,12 x 8,12 x 8,12 + 5 + 5 + cîteva găinuşe din coteţ + un acvariu cu peştişori aurii. Că de ! Nevastă-sa se dă în vînt după peştişori aurii. Mă trec fiorii cînd îmi amintesc de toate astea. Şi uite că nici Glaşin n-a fost făcut şef. A venit unul nou, un anume Vanin. Nu ştiu nimic despre el. Ce i-o fi plăcînd, ce nu i-o fi plăcînd ? Of, dacă aş avea computer ?"

In acelaşi timp, pe un scaun din apropiere şedea noul şef, Vanin, şi gîndea în sinea lui.

„Ce bine mi-ar prinde un computer ! Uite, de pildă, Teterin ăsta, ce om o fi ? Am impresia că e un şmecher clasa-ntîi. E numai o ipoteză, desigur. Deocamdată se fereşte de mine, salvează aparenţele. Un computer m-ar ajuta să-mi verific ipoteza. In lipsa lui însă am să recurg tot la metode vechi : am să-i fac lui Teterin un control financiar..."

B. Egorov

— Las' că-i arăt eu lui ; să nu te ajute de loc la gospodărie !

Victima

Era aproape de miezul nopţii. Pe strada pustie a trecut ca un bolid un automobil şi a cotit spre locul de parcare. Din maşină au coborît trei bărbaţi. Al patrulea a dat şi el să coboare, dar primii trei l-au împins înapoi în maşină.

— Lăsaţi-mă ! a răcnit al patrulea, zbătîndu-se, dar nimeni nu l-a auzit.

— Gura ! i-a răspuns unul din cei trei. Ştii bine că n-ai încotro !

— Mai bine să-l legăm, să nu ne facă vre-un pocinog! şi-a dat cu părerea un altul. Să-i punem şi un căluş să nu mai facă gălăgie !

Cei trei i-au aplicat dar pe gură cîteva fîşii late de leucoplast, apoi l-au legat fedeleş şi l-au vîrît în maşină. Au lucrat repede şi tăcuţi şi nimeni nu i-a observat.

După vreo oră miliţianul de serviciu a trecut pe lîngă locul de parcare, dar n-a observat nimic suspect. L-a văzut, e adevărat, pe al patrulea în automobil, dar era prea întuneric ca să poată distinge amănunte. În rest, un om care stătea cuminte în maşină nu putea părea suspect.

Miliţianul şi-a văzut de drum. La înapoiere, însă, l-a zărit din nou pe al patrulea, stînd nemişcat, în aceeaşi poziţie. De astă dată miliţianul s-a apropiat de maşină şi a bătut în geam.

— Alo, tovarăşe, a strigat, văzînd că omul nu mişcă.

Nici un răspuns. Atunci miliţianul a scos din buzunar o lanternă şi a luminat faţa omului din maşină.

— Ia te uită ! Cine v-a atacat ? l-a întrebat el, scoţîndu-i de pe buze fîşiile de leucoplast. Rămîneţi pe loc, mă duc să telefonez ofiţerului de serviciu !

— Nu, nu, nu-i nevoie ! a prins glas al patrulea.

— De ce ? s-a mirat miliţianul.

— Nu m-a atacat nimeni, credeţi-mă!

— ?!

— Sînt victima regulilor de circulaţie !

— Vorbiţi mai clar, vă rog !

— Păi să vedeţi, am venit cu trei prieteni, care s-au dus la bar, a explicat al patrulea. Pe mine m-au silit să-i aştept aici. Din noi patru, cineva trebuia să rămînă treaz, ca să poată conduce maşina...

E. Leppek

— Pot deci să fiu sigură că am să mă scol la timp ?
— O, nu, ceasul vă trezeşte numai...

Adeverinţe

Primul lucru pe care l-am zărit în biroul spaţios a fost un imens afiş pe care scria : „Luptăm împotriva birocraţiei !" Afişul era fixat pe perete, în spatele funcţionarului care elibera adeverinţe.

Voiam să închiriez un aspirator de la un magazin pentru deservirea populaţiei şi-mi trebuia o adeverinţă.

— Ce doriţi ? m-a întrebat funcţionarul care elibera adeverinţe.

— O adeverinţă că nu cunosc limbi străine.

— Asta-i tot ? Se face în doi timpi şi trei mişcări. Aveţi adeverinţă că sînteţi căsătorit ?

— Nu.

— Bine. Dar permis de conducere auto ?

— Nu.

— Foarte bine. Adeverinţă de la circumscripţia sanitară că nu suferiţi de boli infecţioase ?

— N-am.

— Perfect. Dar o adeverinţă că faceţi parte, să zicem, din echipa naţională de rugbi ?

— Nici.

— Excelent. Adeverinţă că aţi absolvit un curs de stenodactilografie ?

— Am !

— Aveţi ?! s-a îngrozit deodată omul care elibera adeverinţe. Atunci, poate că aţi uitat să luaţi cu dv. certificatul de naştere ?

— N-am uitat, îl am la mine.

— Hm... a făcut funcţionarul care elibera adeverinţe. Păcat, mare păcat, tovarăşe. Eram pe punctul să vă eliberez adeverinţa de care aveţi nevoie. Vedeţi (şi funcţionarul a arătat spre afişul de pe perete), noi am început o campanie dîrză împotriva birocraţiei. Încît acum, pentru a obţine o adeverinţă nu e nevoie de nici un fel de alte adeverinţe sau certificate. Acum, însă, nu pot să mai fac nimic pentru dv. Am să vă eliberez adeverinţa dorită cînd n-o să mai aveţi şi alte adeverinţe. La revedere, dragă tovarăşe.

A. KULI

umor
or umor umor u
r umor umor umor
umor umor umor umo
ior umor umor umor u
umor umor umor umor
nor umor umor umor . um
r umor umor umor umor
mor umor umor umor um

În treacăt

Pe cuşca unui tigru fioros scria : „Nu vă apropiaţi ! Amendă 25 de ruble". Şi nimeni nu îndrăznea să se apropie. Căci anunţul speria.

Dintr-o scrisoare a unui turist : „În piaţă este o statuie de înger în mărime naturală".

Trebuie să fii un foarte bun cunoscător al prostiei pentru a preţui inteligenţa.

Toţi iepurii se fereau din calea lupului, în afară de unul. Care cunoştea teoria probabilităţilor şi socotea puţin probabil ca lupul să înşface un iepure care cunoaşte această teorie. Şi totuşi, lupul l-a înşfăcat chiar pe el, socotind că e puţin probabil ca un iepure să fie la curent cu probabilităţile.

Dacă Dumnezeu e înţelept şi atotputernic, de ce a creat atîţia atei ?

Despre secrete pot să existe numai două păreri : 1. Că nu merită să fie păstrate şi 2. Că sînt prea interesante spre a nu fi difuzate.

— Cine ţi-a făcut cunoştinţă cu actuala soţie ?
— O, am cunoscut-o la un concert. Nu, nu dau vina pe nimeni.

40 468

REDACŢIA : Bucureşti Piaţa „Scînteii" Tel 17 60 10 Abonamentele se fac la oficiile poştale
Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii